

UNIVERSITĀTES

AVIŽE

Latvijas Universitātes izdevums
Iznāk kopš 1922.g. 25. septembra

1991.g. aprīlis Nr. 24—25

Maksā 20 kap. (ārpus LU 50 kap.)

Māra Dedziņa nobildētajam cālim jau apritējušas pāris stundas, pavasarim pāris dienas, bet Lieldienas un 1. aprīlis ir tieši laikā.

Lasāmais šai reizei:

- Var jau arī ielīst LU mācībspēka naudas makā tagad un pirms 72 gadiem (5. lpp.)
- LU zinātniekiem laikmets izvirza lielus uzdevumus iekļaut savu zinātni tautas kultūrvērtībās — domā profesors Oļģerts Krastiņš, bet students Jānis Vaits uzskata, ka katram ir tiesības uz savām domām (6.,7. lpp.)
- Kas staigā pa vidējām kāpnītēm? Tradīcijas mirst un nepadodas jeb mēs nemaz nezinām, kas ir korporācijas (8.,9. lpp.)
- "Jo vairāk cilvēku nokļuva reanimācijā, jo lielāks bija tautas atbalsts" — "UA" korespondentes komandējums Ukrainā (11. lpp.)
- Kā liecina kopuzņēmuma "a&b" pieredze, katra desmitā meitene var kļūt jūsu sieva. Reportāža no "a&b" klientu pirmās balles Mazajā ģildē (12. lpp.)
- "Kāpēc gan es esmu impotents?", nodomāja Hitlers, bet pārējie aizgāja pie Štirlica uz dzimšanas dienu. (14.,15. lpp.)

REKLĀMA

- Pašas smalkākās ziņas no pašām LU smalkākajām aprindām (15. lpp.)

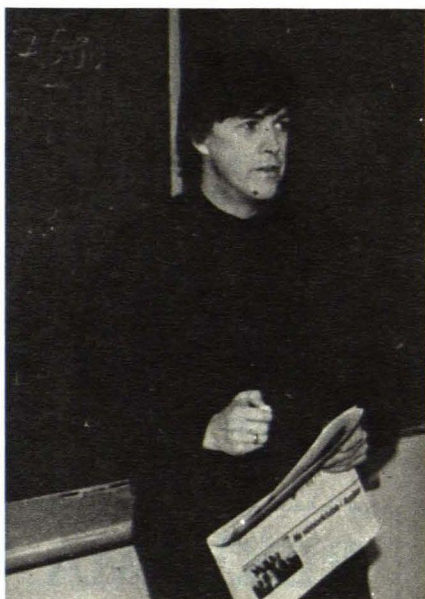
Jaunumi

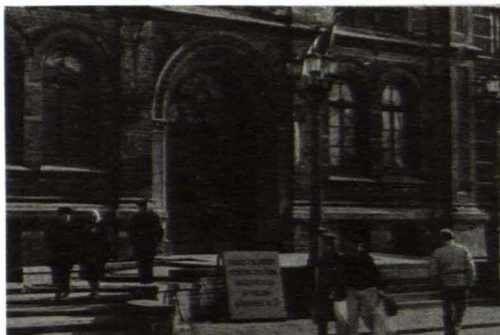
ZIEMEĻVALSTIS GRIB MUMS PALĪDZĒT,

tieši tādēļ, ar Ziemeļvalstu Padomes Žurnālistikas institūta ciešu līdzdalību, Rīgā ieradās Norvēģijas un Zviedrijas žurnālistikas speciālisti Thorstens Kars, Erlings Rimehaugs un Pers Jons Odīns.

Nedēļu /no 11.— 15. martam/ sešas stundas dienā notika semināri LU, kas gan bija iecerēti kā pārrunas. Diemžēl ārzemju lektoriem bija jāpakļaujas auditorijas inertumam, un tādēļ

• ERLINS RIMEHAUGS
A. DZEŅA FOTO

APTAUJAS REZULTĀTI

3.marta Vislatvijas aptaujā piedalījās:

- Tāļivalža ielā 1b — 92%
- Burtnieku ielā 1 — 90%
- Aspazijas bulv. 10 — 95%
- Buļļu ielā 25 — 75%

Par pārējām LU kopmūtnēm ziņu nav. Studenta Jāņa Bērziņa un viņa draugu komentārs — atbilde uz jautājumu: "Kāpēc Tu piedalījies aptaujā?"

J.B.: —Es uzskatīju par savu pienākumu nobalsot par Latvijas neatkarību.

Edgars: —Tāpēc, ka nepietiek ar to, kas jau ir bijis — ar 4.maija deklarāciju. Sociālā apātija gan nedaudz traucēja, bet garām ejot, jau vajadzēja iegriezties aptaujas iecirknī.

Irēna un Sandra:— Gājām, jo cerējām, ka mūs

neizdevušās diskusijas viņi aizstāja ar lekcijām. Sarunu tēmas bija visdažādākās — kā pasargāt iedzīvotājus no žurnālistiem, un kā savukārt tos — no valsts un valdības diktāta, par žurnālistu un politiķu savstarpējo sadarbību un konfliktiem, par lielākajiem politiskajiem skandāliem, ko izraisījuši tieši žurnālisti utt.

Neērtības varēja sagādāt tas, ka visas lekcijas notika angļu valodā un bez tulka. Taču šķiet, ka studentiem tas vairāk bija izdevīgs attaisnojums un nevis īstais iemesls. Sūdzēdamiem par zemo izglītības līmeni LU, daudzi vienīgo izeju redz mācībās ārzemēs. Negribot izmantot tās nedaudzās iespējas, kas tiek dotas šeit. Tad varbūt šāda rietumu palīdzība nemaz nav vajadzīga? Vai ir vērts tērēt līdzekļus un laiku dažu studentu dēļ?

IVETA VANAGA

FILOLOGU KONFERENCE

Šogad jau 27. reizi notika latviešu valodnieka Artura Ozola vārdā nosauktā konference. Kā parasti—18.martā, valodnieka dzimšanas dienā. Konferences tēma—"Valodas līdzekļu variatīvu un valodas kultūra". Tika nolasīti 8 referāti, piedaloties lektoriem no Universitātes un Zinātņu akadēmijas. Šie referāti tiks publicēti grāmatas "Baltu filoloģija" 3. sējumā (tas varētu nākt klajā apmēram pēc gada).

BAIBA MELNACE

• Ā. PLATĀ FOTO

• M. DEDZIŅA FOTO

filmēs. Cerības nepiepildījās. Bet vispār — citādi jau nevarēja būt.

Amis:—Lai atbildētu uz anketā uzdoto jautājumu un teiktu "jā" Latvijas neatkarībai.

Linda:—Tāpēc, ka man patīk Ivars Godmanis.

ANITA SMOĻENSKA

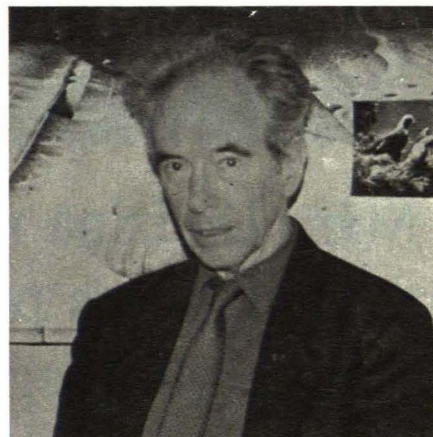

JAUNS LEKCIJU KURSS

Juridiskajā fakultātē sācies ievērojamā Vācijas jurista, Ķīles universitātes profesora Dītriha Andreja Lēbera vadībā. "Eiropas savienības tiesības" — tā saucas kurss, kurā profesors Lēbers iepazīstinās studentus ar Eiropas apvienību, tai skaitā arī koptirgus valstu tiesībām, skarot arī jautājumu par šo tiesību nozīmi un ietekmi šodien Latvijā.

Interesanti, ka profesors lieliski pārvalda latviešu valodu. Tas nav pārsteigums, jo viņš dzimis Rīgā 1923. gadā. Viņa tēvs ir viens no ievērojamākajiem Latvijas republikas laika darbiniekiem vācbaltiešiem — Augstākās tiesas senators un Universitātes Tautsaimniecības un tiesību fakultātes pirmais dekāns, Augusts Lēbers, kura 125. gadadiena tika atzīmēta pērnajā rudenī.

JOLANTA APINE

REKTORI UN PROREKTORI LR AUGSTĀKAJĀ PADOMĒ

21. martā LR Augstākās Padomes tautas izglītības, zinātnes un kultūras komisija rīkoja tikšanos ar Latvijas augstskolu rektoriem. Bija ieradušies LU, RTU un LLA rektori un DPI un LPI prorektori.

Deputātu grupu interesēja augstskolu autonomija, Satversme, akadēmiskie grādi un amati, jautājums par apmācības valodu.

LU rektors J. Zaķis atzina, ka Universitāte šobrīd gatavo tikai vispārīzglītotus cilvēkus nevis speciālistus. Komisijas priekšsēdētājs P. Laķis šaubījās, vai tie ir vispārīzglītoti, jo fakultātēs tikai daži pasniedzēji var lasīt lekcijas Vakareiropas līmenī. Tiek mainīti nosaukumi, bet būtība nemainās, piemēram, zinātnisko komunismu nomainījusi politoloģija. Nav atrisinātas augstskolu un Zinātņu akadēmijas attiecības. Universitāte var sagatavot tikai bakalaurus un maģistrus, bet Zinātņu akadēmija—doktorus, tādējādi nodrošinot ar lektoriem—pētniekiem.

Deputāti ir neapmierināti ar divplūsmu sistēmu. RTU rektoru E. Lavendeli uztrauca, ja mācības būs tikai latviešu valodā, tad krieviski runājošie talanti aizbrauks no Latvijas, bet komisijas pārstāvjus, ka tehniskā inteliģence izzudīs latviešu vidū. Līdz 1994. gadam jāpārīet uz vienplūsmas sistēmu, t.i., studentam jāpārvalda 3 valodas. Secinājums—nepieciešama ekspertu vai aizbildņu padome, kas kontrolētu, cik kvalitatīvi augstskolas pilda savu misiju.

ILZE BRINKMANE

UZ FRANCIJU

Šobrīd divi Universitātes studenti atrodas Parīzē Francijas Studentu

Savienības ikgadējā kongresā. Pēc tradīcijas uz to tiek ielūgti Eiropas valstu studentu organizāciju pārstāvji, šogad vēl viesi no Baltijas, arī no Tuvajiem Austrumiem.

"Francijas Studentu Savienība par neatkarību un demokrātiju" apvieno 10 000 biedru no Francijas universitātēm. Tā strādā divos līmeņos: lokālā un nacionālā. Kopš 1986. gada, kad valdība gribēja izmainīt uzņemšanas noteikumus augstskolā, izraisot lielus studentu nemierus (viens students tika nogalināts), valdība strādā sadarbībā ar studentu Savienību. Viņu pašreizējās uzmanības lokā ir studentu sociālo apstākļu uzlabošana (normālai dzīvei nepieciešami 30 000 franku uz studiju laiku, bet studenti saņem tikai pusī no šīs summas).

Šo informāciju sniedza Studentu Savienības starptautiskās komisijas pārstāvji Džuljens Ejrards, Kristians Kastanga un Kristīne Gaignebeta, kuri bija ieradušies ielūgt Latvijas studentus uz Franciju.

INESE VOIKA

KO SPĒJ PROFESIONĀĻI

Latvijas profesionālie kori savā pirmajā festivālā tiksies 6. un 7. aprīlī Lielajā aulā. Koncertos skanēs komponista Bruknera skaņdarbi.

Ši koncerta akcijas idejas autors ir LU sieviešu kora "Minjona" diriģents Sigvards Kļava. Pasākumu veido Juris Kalniņš—režisors, Ints Sedlinieks—scenogrāfs (abi no Dailes teātra), Ilze Pilsētniece—LU Studentu klubs.

Par godu akcijai izdots "Universitātes Avīzes" speciālizdevums, kuru sadarbībā ar redakcijas darbiniekiem veidojusi LMA studente Liene Jakovļeva. Avīzi varēs iegādāties pirms koncertiem (sākums plkst. 18.30). Biļetes Studentu klubā.

BAIBA MELNACE

MILTIŅŠ UN SPIRĪČUELI?

Tāds jautājums acimredzot radās daudziem, jo Arnis Miltiņš, kurš agrāk bija pazīstams kā folkmuziķis, 19. un 20. martā Lietišķās mākslas muzejā uzstājās ar nēģeru spirīču programmu "Nobody knows". Koncertā viņš spēlēja kopā ar Ilgu Bērziņu (klavieres) un Aivaru Bērziņu (kontrabass).

Visi kopā viņi to nosauca par eksperimentu, kurš varbūt arī atkārtosies. Pajautāju, vai nav iecerēts kaut ko līdzīgu veidot latviski. Atbilde skanēja kategoriski: "Nē, tas nav iespējams. Tas ir netulkojami. Tie ir nēģeru spirīčuēli, kuros galvenais ir vārds."

Pirms koncerta Arnis Miltiņš paskaidroja: "Vis sākas ar to, ka kāds draugs man uzdāvināja grāmatītiņu ar spirīčuēliem. Starp šīm dziesmām es ieraudzīju vienu, it kā man domātu. Un vēlāk sapratu, ka arī es varētu dziedāt nēģeru spirīčuēlus." Vēlāk sarunā viņš piebilda: "Tas bija pēkšņi, tā bija vajadzība. Katram māksliniekam laimā rodas vēlēšanās darīt pavisam ko citu."

Zuda robeža "viņi un skatītāji". Bijām kā savējie savdabīgajā nēģeru reliģiskajā mūzikā.

LOLITA TOMSONE

PAR FIZKULTŪRU

LU Fiziskās audzināšanas katedras rīkotajā konferencē par fizikultūras vietu jaunajā LU studentu mācību sistēmā pieņēma būtiskas izmaiņas — turpmāk viss būs atkarīgs no studenta fiziskās sagatavotības un aktivitātes. Proti, katedras organizētās nodarbības nebūs obligātas, bet studentam būs iespēja apmeklēt tās vai masu pasākumus, tādējādi semestra beigās, vadoties pēc testiem, jānokārto ieskaite ar atzīmi, iegūstot noteikto punktu skaitu. I un II kursa studentiem vēl būs jānoklausās teorētiskais kurss. LU absolventa diplomā ierakstīs "vispārējās fiziskās sagatavotības novērtējumu."

Jaunā ieskaīšu sistēma būs spēkā, sākot ar nākamo mācību gadu, bet, kā apgalvo katedras vadītājs Jānis Melbārdis, praktiski tā darbojas jau tagad.

ANITA SMOĻENSKA

Ziņas no ārzemēm

Pagājušā gada beigās Viļņas universitātē radās jauna filiāle — Brīvā tirgus institūts. Tā uzdevums būs objektīvi novērtēt valdības un parlamenta darbību.

"Lietuvos Rytas"

Ļeņingradas studentus aicina mācīties valstiski neatkarīgā apvienībā — Ļeņingradas humanitārā akadēmija. Par savu mērķi šī akadēmija uzskata humanitāro zinību popularizēšanu cilvēka un progresa labā.

"Smena"

Romas Pāvests uzaicināja Ilju Glazunovu un viņa Viskrievijas tēlniecības un arhitektūras akadēmijas studentus apmeklēt Romu un Vatikānu. Viņi bija audiencē arī pie paša pāvesta Jāņa Pāvila II. Studenti devās apskatīt arī citas Itālijas ievērojamākās pilsētas.

"Komsomoļskaja pravda"

"Tiesāsimies!" — tā tagad it bieži var teikt Milānas studenti, jo augstskolu centrā nodibināts studentu tribunāls. Tajā licejisti un studenti var atmaskot trūkumus un ļaunprātības nacionālās izglītības sistēmā.

"Studentčeskij meridian"

Voroņežas Lauksaimniecības institūta rektors pieņēma lēmumu, ka studentiem, pārliekot eksāmenu pirmo reizi, vajadzēs maksāt 25 rbļ., bet otro — 50 rbļ. Studenti noorganizēja protesta mitiņu pret šo lēmumu, kurā prasīja — visus sliņķus un lekciju kavētājus vienkārši atskaitīt pēc pirmā divnieka saņemšanas.

Maskavas autoceļu izglītības centrs atvēris politehnisko skolu, kurā uzņem skolēnus, kas beiguši 7. klasi. Tos, kas sekmīgi nokārto beigšanas eksāmenus šajā skolā, automātiski ieskaitīs par Maskavas autoceļu institūta studentiem.

"Studentčeskij meridian" — "Studinformo"

Materiālu sagatavojuši

RITA BURČIKA

SATVERSME VĒL NAV PIEŅEMTA

27. februārī LU Satversmi pieņēma 1. lasījumā.

Latvijas Republikas Izglītības ministrs A. Piebalgs aicināja iet precizitātes ceļu un šo Universitātes konstitūciju izstrādāt tik labi, lai tā varētu kalpot 100 gadu.

Latvijas Lauksaimniecības akadēmijas rektors I. Gronskis vēlēja, lai būtu atjaunotnes gars, iedvesma un sējēja prasme, veco Universitātes ozolu no pašas sēklas atjaunojot.

Sapulces dalībnieki bija visādi — gan aktīvi un līdzdomājoši, gan vārdzīgi un neieinteresēti. Visneizturīgākie izrādījās studenti. Varbūt arī tādēļ atbalstu neguva profesora J. Porieša ierosinājums, ka LU personālsastāvu, pirmkārt, veido studenti un viņu izglītošanai ieradušies mācībspēki un zinātnes darbinieki. Akadēmiskais sastāvs palika nemainīts.

Rektors J. Zaķis norādīja, ka Senātam principiāli jāatšķiras no LU Padomes. Senātā rektoram un prorektoriem var būt tikai padomdevēja tiesības un struktūrvienību vadītāji tur automātiski neieklūst. Pagaidām punkts par Senātu palika nepieņemts, jo radās domstarpības par darbinieku kategoriju kvotām.

Atlika arī punktu 3.2 "LU ir īpašuma tiesības uz zemi, ēkām un citām materiālām vērtībām."

Fakultāšu un institūtu kārtību turpmāk noteiks domes, bet LU vadīs rektors, kuru Senāts ievēl uz 3 gadiem ar tiesībām tikt pārvēlētam (pēc kārtas ne vairāk kā 2 termiņus).

Strīdīgs palika jautājums par katedrām. Daļa Sapulces dalībnieku vēlējās tām lielākas pilnvaras, pat atsevišķu punktu Satversmē, bet daļa uzskatīja, ka tā atkal ir varas centralizācija un mazu monopolu veidošanās.

Studentijas pašpārvaldes nolikumu arī apstiprinās Senāts.

Satversmes sapulce sanāks atkārtoti 15. maijā.

ILZE BRINKMANE

ANDRA DZEŅA FOTO

Universitātes vadība: zinātņu prorektors Rihards Kondratovičs, rektors Juris Zaķis, mācību prorektors Jānis Niedrītis

Viesu grupa: akadēmiķis Jānis Stradiņš, RTU profesors Andris Krēslis, LR Augstākās Padomes deputāts Jānis Vaivads

Fizmatu dekāns Andris Broks ir viens no vēl nepieņemtās Satversmes autoriem

Arodkomitejas līderis Jānis Stonis: "Es pieprasu studentu līdztiesību Universitātes pārvaldē"

Izglītības ministrs Andris Piebalgs: "Es būtu gājis precizitātes ceļu"

Juris Bojārs un Druvaldis Kļaviņš arī cenšas iedzījināties Satversmes dzīlēs

Profesors Jānis Porietis—vienīgais mācībspēks, kas aizstāvēja studentu tiesības

AK, ŠĪS ALGAS

Inflācijai un dārdzībai mūsu naudas makos lienot arvien dziļāk, katrs zilē un prognozē: kāds būs algas pielikums, kas visu to kaut daļēji kompensētu. Tādēļ iztaujājam ārzemju viesus un meklējam vecās grāmatās, kā ir tur un kā bija tad.

Kā ir tur, uzzināt grūti. Parasta atbilde skan apmēram tā: "Jums ir cieņā valsts noslēpumi, mums personīgie. Nav pieklājīgi bāzt degunu otra kabatā." Grūti uzzināt arī, kā bija tad. Plašie LU darbības pārskati par pasniedzēju algām klusē. Varbūt pieklājības dēļ, varbūt tādēļ, ka nebija tādu standartu kā tagad. Maksāja gan par virsslodzes darbu, gan par piedalīšanos sēdēs. Tādēļ docentiem algas varēja būt dažādas.

Konkrēti dati pasniedzēju algām ir Vēsturiskajā pārskatā par Latvijas Augstskolas nodibināšanu un viņas darbību pirmajā (1919./20.) mācību gadā.

"Profesori pirmajā mācību pusgadā saņēma 1200 L.r. pamatalgas, docenti — 900, lektori — 600 (septembra mēnesī 1919.g. 60 Latvijas rbļ. = 1 mārciņa sterliņu)" (27. lpp.).

STOKHOLMAS EKONOMIKAS SKOLĀ

No 19. līdz 24. februārim Zviedrijas Stokholmas Ekonomikas skolas Studentu Savienība bija sarīkojusi Starptautisku ekonomikas un biznesa studentu saietu "Forum Europa", kurā, pateicoties sponsoriem, proti, firmai ESTILINE, bija iespēja piedalīties arī Baltijas studentiem.

Stokholmas Ekonomikas skola ir vienīgā privātā universitāte Zviedrijā. Tā dibināta 1909. gadā. Tās finansiālais balsts ir ziedojumu fonds. 10% no skolas budžeta sedz valsts un savu daļu iegulda arī pilsēta.

Uz 300 vietām katru gadu skolā pretendē varāk nekā 3500 referentu.

Uz forumu bija atbraukuši studenti no Somijas, Norvēģijas, Vācijas, Spānijas, Francijas, Itālijas, Velsas, Ungārijas un trim Baltijas valstīm. Jau pirmajā dienā mūs sagaidīja pārsteigums — iespēja piedalīties mitiņā, kura mērķis bija atbalstīt Baltijas tautu brīvības centienus. Šāda kopā pulcēšanās Stokholmā notiek katru pirmdienu plkst. 12.00.

Zviedru studenti bija parūpējušies, lai programma būtu saturīga, katra diena pasākumiem piesātināta un dinamiska.

Tā kā Anglijā tolaik bija spēkā zelta standarts un viena sterliņu mārciņa līdzinājās 7,32 g tīra zelta, tad profesora semestra alga iznāk 146 g [(1200:60)x7,32].

Zeltu lējumos pie mums nepārdod jau 50 gadus. Tādēļ jāizlīdzas ar vienkāršāko rotaslietu cenām, kur juvelierdarba vērtība neliela. Pašreiz 583 raudzes gredzenu (uzrādot atļauju) pārdod par 226 rbļ. gramā vai 386 rbļ. par gramu tīra zelta; 958 raudzes — par 415 rbļ. gr. vai 433 rbļ. gr. tīra zelta; auskarus u.c. — par 260 rbļ. gr. vai 444 rbļ. par gr. tīra zelta. Pieņemot tuvināti, ka 1 gr. tīra zelta maksā 400 rbļ., var aprēķināt, ka profesora tālāka alga mūsu rubļos būtu 58,4 tūkst. semestrī (146x400) jeb 9700 rbļ. mēnesī,

docenta — 6500 rbļ.

Augstās docētāju algas minētajā pārskatā ir motivētas piecos punktos. Pēdējais no tiem skan šādi:

"Solīda alga nodrošināma visiem Augstskolas mācību spēkiem, lai tie pilnīgi varētu nodoties zinātniskam darbam, kā arī speciāli aiz tā iemesla, ka latviešiem vēl trūkst pietiekošs skaits zinātniski sagatavotu spēku un viņu pievilksana veicināma visiem, ja vajadzīgs, ārkārtējiem līdzekļiem." (28. lpp.)

Iedziļinoties vēsturē, mūsu šodienas priekšstati bieži izrādās nederīgi. Tādēļ neskumsim pēc "labajiem laikiem", bet pasmaidīsim līdz ar lielo fantastu Gēstu Berlingu, atrodot, ka "cilvēki tur ... tik augsti kā baznīcas torņi, bezdelīgas tik lielas kā ērgļi, bet bites kā zosis.

— Nu bet bišu stropi?

— Bišu stropi: kā jau parasti bišu stropi.

— Kā tad bites tur ielida?

— Tā bija viņu pašu darišana."

OLĢERTS KRASTIŅŠ

MŪSU SMADZĒŅU VĒRTĪBA

* Kādas ir mūsu mācībspēku algas?

Ar LR Ministru Padomes lēmumu Nr.23 1991.gada 18.janvārī augstskolu vadošo un pedagoģisko darbinieku amatalgas:

profesors	600—700 rubļi
docents	500—600
vecākais pasniedzējs	400—500
pasniedzējs	300—400

Noklausījāmajos vairākas lekcijas par Eiropas tautu kultūras atšķirībām, austrumu un rietumu attiecībām, koptirgu.

Diskusiju grupās daudz tika diskutēts par ekonomiski politiskajiem aspektiem, problēmām, kas aktuālas Baltijā, Skandināvijā un citur pasaulē. Zviedrijai pašlaik aktuāla ir iestāšanās Eiropas Ekonomiskajā Asociācijā, taču šo ceļu pagaidām nedomā iet Norvēģija. Protams, problēmas, ko risina Baltijas un Eiropas valstis, ir visai atšķirīgas. Noderīgi bija firmu "SKANDIA" un "ABB" apmeklējumi. Man tā bija pirmā iespēja viesoties

ārvalstu firmās. Temperamentīgie itāļi gan apgalvoja, ka apdrošināšanas firmā "SKANDIA" demonstrētā reklāmfilmā, kas centās apliecināt, ka tieši sievietes ir labākās autovadītājas, viņu mentalitātes cilvēkus nespēja pārliecināt. Firma ar apdrošināšanu sākusī nodarboties kopš 1855. gada. Tā ilgi atradusies Zviedrijas apdrošināšanas tirgus priekšgalā. Pārmaiņas dzīvības apdrošināšanā determinē fakts, ka priekšplānā tradicionālajam jautājumam "kas notiks, ja es nomiršu" izvirzās modernāks jautājums "kas notiks, ja es dzīvošu ilgu mūžu".

Firmas "ABB" (ASEA BROWN BOVERI) finansu pakalpojumu centrā mēs iepazīnāties ar šo pakalpojumu virzieniem. No dzīvesprieķīgā "Tetra Pak" pārstāvja Larsa Leanarda kunga lekcijas uzzinājām, ka pašlaik pienu pie mums pilda 1966. gada modeļa pakās. Arī "Tetra Pak" bija viens no foruma sponsoriem.

Nevarētu nepieminēt arī gluži zviedriskā garā ieturētās maltītes (zviedri sevišķi izceļ dažādos veidos pagatavotus siļķu ēdienus), šampānieša "pārtiju" un vairākas jautras ballītes.

Stokholmā mēs uzsākām sarunas par iespējamo Latvijas studentu strādāšanu Zviedrijā un varbūt pat par iespējām studēt Stokholmas Ekonomikas skolā. Ceram uz pozitīvu atbildi.

Studentu Iniciatīvas Fonda
ārējo sakaru referente
SINDIJA HARTMANE

MAZAS TAUTAS ZINĀTNES CEĻŠ

Zinātne ir viena no virsotnēm, uz kuru tiecas gara lidojums. Mazas tautas censoņiem kāpums stikla kalnā ir apgrūtināts. Jau pusceļā uz virsotni ceļš kļūst vienkāršs; pazūd klausītāji un lasītāji, ar kuriem varētu dalīties panākumos un neveiksmēs mātes valodā. Jaunajam zinātniekam jāklūst divvalodniekam un jāmēģina iekļauties internacionālajā zinātnē. Līdz šim lietojām krievu valodu, tagad centīgākie pievēršas angļu valodai. Ciktāl līdz ar to zinātniekam jāiziet no savas tautas kultūras vispār?

Lai paliktu savā tautā, zinātniekam, kļūstot div- vai trīsvalodniekam, ir jāklūst duālam arī zinātnes vērtību meklējumos. Nav nozīmes latviski aprakstīt jaunu sintezētu savienojumu vai matemātiskas teorēmas pierādījumu, ja iepriekš ir zināms, ka to sapratīs un novērtēs tikai daži, labākajā gadījumā — pāris desmiti kolēģu. Tās ir vispārcilvēcīgas vērtības, kuras var nodot zinātnes pūram tikai ar kādas pasaules valodas starpniecību. Bet tieši tādēļ, ka mazas tautas zinātnē katrā šaurajā specialitātē strādā tikai daži cilvēki, viņu pienākums ir ne vien izdarīt atklājumus, bet arī iesaistīt savu nozari un tās jaunradī tautas kultūrvērtībās. To var izdarīt, pētot savas zinātnes vēsturi tautas un valsts ietvaros, rakstot tautas prasībām un mentalitātei atbilstošas mācību grāmatas, esejas par zinātni un savu specialitāti un viņu mijiedarbību ar nacionālo kultūru un tautas mūžu! Darbu divos zinātnes virzienos, kuri īstenībā ir viena ceļa divas sliedes, savās publikācijās uzskatāmi parāda akadēmiķis J.Stradiņš, prof. I.Lazovskis un ne viņi vien. Tömēr daudzi zinātnieki vēl nenovērtē savus pienākumus un iespējas bagātināt kultūrvēsturi.

Tautas prasības pēc savas kultūrzinātnes svārstās plašos vēzienos, sekojot miega un atmodas cikliem. Lai ieskicētu šo vēzienu plašumu, būs vien jāizmanto naudas vienības, jo garīgām vērtībām pašām par sevi nav skaitlisku mērogu. 1970. — 1980. gadā, kad latviešu tauta gulēja dziļā miegā, tās kultūras vērtību stūrakmeņi — Latvju tautas daiņu 11 sējumus (viens no 12 sējumiem bija aizliegts) — varēja viegli iegādāties par 50 rbļ. 1989. — 1990. g. tautas atmodas fāzē par tādu pat komplektu grāmatu izsolēs vajadzēja maksāt 1000 līdz 1800 rbļ. Naudas vērtības zudums šajā periodā diez vai pārsniedza 2 — 3 reizes. Tātad vērtējumā vēzienu plašums ir apmēram desmit reizes. Piedāvājot tirgum kultūrvērtības, ir jāreķinās ar šādiem cikliem. Bet būs liela kļūda vadīties no tādas konjunktūras darbu izstrādes procesā. Zinātnes vēsture liecina, ka patiesi lielu darbu cilvēks paveic tikai vienu visā mūžā, un arī tikai tad, ja ir vajadzīgais talants, darba spējas un noturīgs mērķis. Tādēļ mērķu noturībai gan akadēmisko organizāciju, gan atsevišķo zinātnieku līmenī jāsiglabājas gadu desmitu garumā.

Daži vārdi par autoram tuvākās zinātnes —

statistikas — kultūrvērtību. Vēlreiz izmantojot naudas vienības, fundamentālās vēsturiskās statistikas vērtība pēdējo gadu izsolēs bija šāda: M.Skujenieks. Latvijas statistikas atlases — 200 — 400 rbļ.; M.Skujenieks. Latvija: zeme un iedzīvotāji — 200 — 300 rbļ.; V.Salnais, A.Moldups. Pagastu apraksti (pēc 1935.g. tautas skaitīšanas materiāliem) — 450 — 550 rbļ. utt.

Vai mūsdienu statistika pēc gadu desmitiem iegūs tādu vērtību? Diezin vai, jo tā vēl nav pietiekoši orientēta uz tautas paliekošo kultūrvērtību (arī no negāciju) dokumentēšanu. 1989. g. notika pagaidām pēdējā tautas skaitīšana. Varbūt vispār pēdējā reālā (attīstītā) sociālisma apstākļos. Tās rezultāti uz visiem laikiem paliks skaitliska bāze atskaites punktam, no kura tauta sāk ceļu uz demokrātiju, atklātumu, tirgus ekonomiku, Latvijas suverenitāti. Statistikas darbinieki labi apzinās, ka šīs tautas skaitīšanas materiāliem jāklūst vēsturiskiem. Bet... ak, šie "bet"! Nevērtējot pašas skaitīšanas un datu izstrādes iespējamās nepilnības (vissavienības metodika!), galvenā problēma pašreiz ir: kas šo materiālu publicēs kaut vai 30 — 50 % apmērā no 1935. g. Tautas skaitīšanas materiālu lielformāta grāmatām? Nav taču papīra, nav tipogrāfijas jaudu, nav... un ir operatīvi jāpublicē. Siko partiju ikdienas ķildas. Vismaz LU akadēmiskajiem izdevumiem vajadzētu uz laikmeta parādībām raudzīties no lieluma un paliekošo vērtību perspektīvas.

Neviens nopietni nestrādā pie Latvijas statistikas vēstures. Arī Latvijas saimniecības vēsturi mācāmiēs pēc Stokholmā izdotās A.Aizsilnieka tūkstošlapšu monogrāfijas, kuras izsoles vērtība bija 500 rbļ.

Dažas pavisam īsas pārdomas pierāda, ka LU zinātniekiem laikmets izvirza lielus uzdevumus iekļaut savu zinātni tautas kultūrvērtībās. Vispirms tas sakāms par humanitārajām (sociālajām, sabiedriskajām) zinātnēm. Trūkst fundamentālu pētījumu un lielapjoma publikāciju par visām tautas dzīves sfērām mūsu gadsimta otrajā pusē. Vēsturē iekļūs arī daudz kritizētā "Latvijas padomju enciklopēdija", kaut vai negatīvā nozīmē. Bet plaši izplatītie referātu tēžu krājumi, kuros autori vāc "ķeksišus" disertācijām, aizmirstas dažās nedēļās pēc konferences.

Līdz šim varējām attaisnoties: tikai Zviedrijā savas fundamentālās monogrāfijas latviešu valodā varēja izstrādāt un publicēt E.Andersons, A.Aizsilnieks, E.Dunsdorfs un daudzi citi. Pie mums nē. Tai zinātnieku paaudzei, kura pašreiz ienāk Latvijas zinātnē, turpmāk šāda attaisnojuma nebūs. Nebūs darbu ar paliekošu kultūrvēsturisku nozīmi, nebūs iespēju tos publicēt, nebūs arī latviešiem savas zinātnes. Vai mēs to pieļausim?

Profesors
OĻGERTS KRASTIŅŠ

Viedokļi

ŠOBRĪD

Ne vien ar vēsturi draudzējoties...

Tagadnes LU pārveides procesā, demontējot LVU atribūtikas elementus un gadu desmitos iestāvējušos gaisu mūsu augstskolās izvēdinot, veidojot pasniedzēju, studentu utt. attiecības, šķiet, dažreiz netiek ievēroti vairāki būtiski ētiskie vēstures morālnosacījumi... Vienīgi tādēļ tiek aizkavēta jūsu uzmanība ar šeit rakstīto, kur lielā mērā tiks pausts Pilsou komitejas gara apliecinājums augstskolu politikas sakarā. Pjekritot kritikas gūzmai, kas šai politiskai kustībai Latvijā pēdējā laikā ir veltīta, tomēr gribu atzīmēt, ka patlaban, kad

mūsu jaunās valsts atgriešanās iespēja nu jau šķiet tik ļoti reāla, jautājums par mūsu morālo pienākumu pret iznīcināto Republiku, pret iznīcinātajiem un arī cietušajiem cilvēkiem ir ļoti svarīgs.

Te gan ir runa par pilsoņu kustību vairāk tās iespējamā ideālā, kā potenciāla spēkā, kas būtu varējis reāli uzturēt jaunās, topošās valsts gara sliekšņa tūriņu.

Tātad — par mūsu pilsoniskumu attiecībā uz tagadnes apstākļiem pilnīgi jaunā izpratnē. Tās būtu tieksmes pēc ārējās, formas tūribas, tikai vēl arī piepildītas ar tautas eksistenciālās būtības garīgo saturu... Tas ir jautājums par intelektu, par garīgi apdvestu intelektu. Jo, kā atceramies, pašas pirmās universitātes radās tieši kristīgo klosteru ietekmē. Un tur tik

svarīga nozīme bija ne vien zināšanām, prāta attīstībai, bet arī morālei, ētiskai izglītībai... Galu galā, sapratnei, vai vismaz respektam pret to, kas pasaulē ir domāts ar pašu lielāko

Jo patiesi taču neviens nevar spriest par vēsturi tik labi, kā paši tās aculiecinieki, līdzdalībnieki. Varbūt kāds ir rakstījis (raksta) atmiņas par Universitāti toreiz, tais 50., 70.

PALIEKAM PIEKLĀJĪGI NEITRĀLI

jautājumu pirms mums... Par cilvēka attiecībām ar Dievu un līdz ar to — arī pienākumu šai sakarā...

Latvijas Universitāte, tāpat kā republika savos elementos (un sevišķi jau vēl atjaunojamais) nes atmiņas par demokrātiskām un klasiskās kultūras raksturīgām iezīmēm. Tomēr vēl pārlieku maz tiek izmantots bijušais. Atjaunoti dažādi ārējie atribūti (kas arī ir ļoti svarīgi), bet būtība tomēr skarta minimāli. Vēl pārāk maz gribam respektēt visu tā laika atmosfēru, garu. Konkrēts priekšlikums: LU Padomē ar visām attiecīgajām tiesībām ir jābūt arī pārstāvjiem no tā saucamās vecājo padomes, kas arī būtu patlaban jāizveido. Tajā ietilptu vispirms tie cilvēki, kas ir beiguši mūsu pirmo, Republikas laika Universitāti un tādēļ varētu būt ļoti labi padomdevēji. Viņu domas ar balsstiesībām LU pārvaldes orgānos varētu būt kā kritērijs tam, kur tagadējā LU notiek reāla pārkārtošana un kur tikai manipulācijas...

Taču, lai tas varētu notikt, visnotaļ drīzā laikā būtu jārod risinājums problēmai par praktisku un faktisku augstskolas deideoloģizāciju. Šai sakarā ir daži jautājumi, kuru pētīšana varētu būt tik interesanta, ka tiem vērts veltīt studentu kursdarbus un diplomdarbus, iespējams pat disertācijas. Jāpiebilst, ka šie temati noteikti būtu jāpēta uzsvērti zinātniski korekti un analīzei būtu jābūt nepolitizētai:

1. Universitātes partijas komiteja un tās reālās varas realizēšanas mehānismi laika gaitā. Sākumi un demontāža.

2. LVU un patlaban arī LU 1. daļas vēsture, tās tapšana, funkciju un pienākumu attīstība dažādos laika posmos.

Šķērslis nevarētu būt arī tas, ja pašreiz šī daļa nodarbojas tikai ar zinātnes noslēpumu glabāšanu. Vēsturei katrā ziņā būtu interesants viss līdz šim šai sakarā notikušais...

3. Sevišķā daļa un tās vieta LVU (LU pēc rektora J. Zaķa teiktā tagad vairs nepastāv...). Par to nostāstus vien zina stāstīt kā patlabanējais Studentu arodkomitejas līderis Jānis Stonis, tā arī iepriekšējais — Viesturs Kozioļs...

Tieši šīs problēmas izpēte varētu daudz dot Universitātes tagadnes problemātikas izpratnē. Un arī tas būtu jāveic pētīt ne tik daudz un ne tik vien personālijas, kā šīs darba organizācijas principus un sistēmu...

4. Partijas komitejas, komjaunatnes tipa utt. ietekme uz studentu komplektācijas (aspirantu) procesu LVU.

Un vēl LVU (nu jau LU) vēl joprojām visnotaļ gaida savas B. Kalugina personības.

gados un tml.

Profesors Gundars Ķeniņš Kings intervijā laikrakstam "Izglītība" (01.03.91.) informē par Austrumvācijas universitāšu iespējamo likvidēšanu, taču mūs acimredzot sagaida kāds cits liktenis — "pastāvēs, kas pārvērtīsies". Tomēr pārvērtības tiešām līdz pašam pamatu annālēm.

Vai ir iespējama izeja šajā ne tik vieglajā pārveides procesā LU tagadnē? Šķiet, ka ir. Viens no rezultatīviem meklējumiem šai virzienā — maksimāla pietāte un izzināšana par to, kas ir noticis Republikas laiku LU. Un ne tikai akadēmisko procesu pētniecība un salīdzinājums. Visnotaļ ļoti būtiska šķiet pirmās LU absolventu pieredzes, atmiņu utt. fiksēšana... Pagaidām, kā vērojams, LU fakultātes, katedras pret šiem dzīvajiem, to dienu notikumiem, lieciniekiem, bieži ir tikai pieklājīgi neitrālas.

Bet pašreiz? No vienas puses tiek kopts savstarpējais baiļu kults — pasniedzējiem — ko tad īsti pasniegt, bet studentiem šis baiļu mehānisms tiek uzturēts ar 1940. gadā ieviesto sesiju sistēmu, kurā studentu galvenā būtība ir izjust bijību pret pasniedzēju... Un tā, no viņa baidoties, nedrīkst, protams, atlikt laiks, kad varētu domāt pats, izjust prieku par paša pētījumu gūtiem atklājumiem...

Acimredzot tuvāko 6-8 gadu laikā LU notiks (vai arī tas ir vēlami) vismaz zinātnisko un mācībspēku nomaīņa par nedaudz vairāk nekā pusi (sabiedriskajās zinātnēs) no visu pasniedzēju skaita... Visai tuvu divām trešdaļām. Un šim objektīvajam pārveides procesam strauji tuvojoties, LU (gluži kā visās mūsu sabiedriskajās sistēmās) notiek imitētas pārmaiņas. Tādas, kuras patiesībā ir iluzoras. Cita starpā, jau ir pamēģināts uz bijušo attiecīgo vēstures un ideoloģisko katedru pārpalikumiem veidot Sabiedrisko zinātņu institūtu... Savulaik arī Jānim Paškevicam (pirmajam padomju laika rektoram) bija ideja 40. gadā veidot Sabiedrisko zinātņu fakultāti, tomēr visbeidzot viņš samierinājās tikai ar katedru. Jā, bet nu, apstākļiem uzlabojoties...

Ir jau dzirdēts par kādas jaunas fakultātes veidošanas iespējām. Pedējais jautājums acimredzot ir apspriešanas vērts... Bet laiks rit, varbūt pēc brīža vēsture tiesās mūs par to, ko varējām, bet nez kāpēc nezdarījām.

ARNIS ŠABLOVSKIS

P.S. Tā kā šis ir ne vairāk kā autora subjektīvs viedoklis, tad droši ir cerības, ka no ieinteresētajiem būs kāds objektīvs pietuvināts viedoklis...

1991. gada 12. marts

KAS IR DEMOKRĀTIJA?

Šodien daudz runā par demokrātiskas valsts celšanu. Kas tad īsti ir šī tik daudzrunātā demokrātija? 1911. gadā Rīgā izdotajā "Svešvārdu grāmatā" ir dots šāds skaidrojums: "Demokrātija — tautas valdība, kurā ikvienam pilngadīgam pilsonim ir tiesības piedalīties pie valdīšanas." Ikdienā tas saistās ar piedalīšanos un darbību dažādās partijās u.c. organizācijās, kā arī ar brīvu piedalīšanos vēlēšanās un uzskatu izklāstu.

Šobrīd, kad tik ļoti tiek nolādēta komunistu diktatūra un totalitārā valsts, nemanot veidojas jauna diktatūra. Šoreiz — tautfrontnieciskā. Spēkā atkal stājies vecu vecais princips: "Kas nav ar mums, tas ir pret mums." Domas, kas atšķiras no vadošajām, tiek apkarotas. Bieži cenšas diskreditēt attiecīgo domu paudzējus.

Šajās norisēs liela nozīme masu informācijas līdzekļiem — televīzijai un radio. Katru materiālu iespējams pasniegt, kā vēlas. Pietiek diktoram izmainīt intonāciju, lai nepieciešamais efekts tiktu panākts. Nereti cenšas savienot faktiski nesavienojamus, galīgi pretējus viedokļus, atrodot tiem absurdu kopsaucēju.

Interesanti, ka līdz kompartijas sašķelšanās brīdim komunistus necentās sevišķi kritizēt, jo tur taču bija "gaišie spēki". Bet pēc tam — lūdzu, kritizējiet, cik sirds vēlas! Viņiem taču tik tumša pagātne... Taču nezina kādēļ ir aizmirsušies komunisti ar ilgo partijas stāžu, kas kažokus apmetuši uz otru pusi un pēkšņi kļuvuši ļoti neatkarīgi un demokrātiski, turpinādami dzīvot kā nieres taukos un braukalēt "Volgās". (Iespējami izņēmumi.)

Radikāļi, Pilsoņu komitejas — fui, viņi taču šķēļ latviešu tautu, aizbaida cittautiešus. Bet abus šos spēkus daudzi atbalsta. Tātad viņu idejām ir tiesības dzīvot, tātad tie nav pāris cilvēku viedokļi. Un ja arī būtu — vienalga viņiem ir tiesības uz savām domām.

Ja gribam dzīvot patiesi demokrātiskā valstī, tad jebkuram jāsaprot, ka var pastāvēt citas idejas un viedokļi, ka mūsu domas nav vienīgās pareizas. Var jautāt, kā tad viņus apspiežam? Sist taču neviens nesit... BET — rakstīts vai izteikts vārds var ievainot vēl stiprāk. It sevišķi, ja tas ir vienpusējs. Tāpēc nevajadzētu izmantot gandrīz pilnīgo monopolu (LTF) masu informācijas līdzekļos, lai noniecinātu citus, vai pat apmelotu. Teiksim katrs savu viedokli, taču neuzspiedīsim to citiem. Un, ja domas atšķiras, nekļupsim kā suņi viens otram pie rīkles!

Šobrīd mani visvairāk uztrauc tāda nākotnes perspektīva, ka kādreizējās partijas pirmorganizācijas nomainīs LTF pirmorganizācijas. Cerams, ka tā nenotiks.

Demokrātijai jābūt demokrātiskai, vai ne?

JĀNIS VAIĻS,

LU Juridiskā fakultāte, 2. kurss

**Atjaunotās
organizācijas**

• **Nāciet frakās tikai pēc sešiem vakarā!** — *Kāpēc Auseklis, Zigfrīds Meierovics, Anna Brigadere, Jānis Endzelīns un vēl daudzi citi bija korporeļi? — Profesors fukša cepurītē! — Kurš salāpīja cepurīti? — Draudzība visam mūžam. — Fonds, lai jautu studēt ārzemēs. — Kārlim Sebrim saku — "tu".*

“Visus, kas tai laikā nebija korporācijās, sauca par mežoniem”, tā šodien atceras vecie filistri. Šāds apgalvojums, protams, nebija bez pamata.

— Man ir jāmāk apieties ar dāmām, jāprot uzvesties pie galda, jāzina, kad jāvelk smokings kad fraka...

— ?!

— Smokingu valkā kopā ar melnu vesti un melnu tauriņu un tikai pēc sešiem vakarā. Frakai ir balta veste un balts tauriņš — to var valkāt visu dienu...

Tā saka pirmais pēckara fuksis in krāsnesis Sigis Duduris no korporācijas “Lettgallia”. Tomēr ne jau ar šādām zināšanām vien pietiek, lai kļūtu par korporeli.

Bet šai vietā sākas neliels atskats vēsturē, lai pastāstītu, kas īsti ir korporācijas.

Pirmā latviešu studentu korporācija tika nodibināta 1857. gadā. “Fraternitas Academica Dorpatensis” dibinātāji bija Krišjānis Valdemārs un Krišjānis Barons. Tomēr tā pastāvēja tikai trīs gadus.

1870. gadā Tērbatā Atis Kronvalds ar saviem literārajiem vakariem aizsāka jaunu korporāciju — “Lettonia”. 1899. gadā turpat nodibinājās arī “Lettgallia”.

Pirmā korporācija, kas tika nodibināta Rīgā bija “Selonija” 1880. gadā pie Rīgas Politehnikuma.

Bet jau 1918. gada 18. novembrī sardze Nacionālajā teātrī un ap to tika pilnībā uzticēta korporācijām. Kad vēlāk valdība bija spiesta atstāt Rīgu, tad apsardzi, tā saukto “Studentu rotu”, veidoja korporanti. Visi “Tālavijas” un “Selonijas” aktīvie studenti brīvprātīgi iestājās šai rotā, kuras pirmais komandieris bija kapteinis Grundmanis. Viņš bija “Selonijas” krustdēls un krita kopā ar pulkvedi Kalpaku.

1932. gadā no Prezidiju Konventa (PK!) — izsaukuma zīmes saīsinājums saglabājušās no brīvumcīņas laiku slepenajām zīmēm) izstājās Latvijas Universitātes sešas vācu korporācijas: “Curonia”, “Fraternitas Rigensis”, “Fraternitas Baltica”, “Concordia Rigensis”, “Rubonia” un “Gotonia”.

1938. gadā PK! bija 21 korporācija — 19 latviešu un 2 krievu — kopā 1751 korporelis.

1940. gada septembrī un oktobrī korporāciju darbība tika pārtraukta.

• **KORPORĀCIJAS** •

1989. gadā LVS sākās korporāciju legalizācija. Pirmā bija “Tālavija”, kurai pēc pāris dienām sekoja “Lettgallia” un “Lettonia”.

Šobrīd Prezidija Konventā ir uzņemtas 20 studentu korporācijas: “Lettonia”, “Fraternitas Arctica”, “Selonija”, “Lettgallia”, “Tālavija”, “Fraternitas Lettica”, “Latvia”, “Ventonia”, “Tervetia”, “Beveronija”, “Philyronia”, “Fraternitas Metropolitana”, “Fraternitas Vesthardiana”, “Fraternitas Academica”, “Fraternitas Lataviensis”, “Patria”, “Fraternitas Livonica”, “Vendia”, “Lacuania”, “Gersicania”.

— Kādēļ šo korporāciju ir tik daudz? — seko gluži loģisks jautājums.

— Korporāciju internā dzīve paredz, ka korporeļi viens otru personīgi pazīst. Tā ir brālība. Dalībnieku skaitu nosaka arī Konventa dzīvokļa lielums, — paskaidroja RTU profesors

• **Atjaunotās “Letgallias” pirmais coitus:** *Sigis Duduris, Pēteris Dundurs, oldermanis Oļģerts Rudzītis un Atis Zvirgzds*

Andris Krēšlīņš.

— Tas jau ir tas latviskais gars, ka katrs grib savu, — saka Sigis Duduris. — Sākumā lettoņi bija mediķi un mācītāji, lettgaļi — farmaceiti, seloņi — inženieri. Latgaļu korporācija bija “Lacuania”. Šobrīd gan atšķirības ir tikai krāsās un rituālā, bet arī nelielas.

Korporācija ir slēgta studentu organizācija, kas apvieno aktīvos studentus un jau akadēmisko izglītību ieguvušos jeb filistrus. Tās mērķis ir saglabāt un izkopt valstisko un nacionālo apziņu, tēvzemes mīlestību, Latvijas korporāciju garu, latviešu studentu stāju. Tieši šīs nacionālās orientācijas dēļ, tajās Eiropas valstīs, kas ieguvušas valstisko neatkarību, korporācijas ir beigušas eksistēt. Zināms krīzes moments korporāciju darbībā bija vērojams arī 30. gadu beigās Latvijā, kad nacionālā aplenkuma stāvoklis vairs nebija aktuāls.

Korporāciju pamatā ir četri principi — brālības ideja, vecākuma princips (to nosaka nevis fiziskais vecums, bet coits), goda kodekss

• **KORPORĀCIJAS** •

un rituss jeb kārtība. Pie tam tā ir mūža organizācija. Tās būtību veido Komāna, statūtu un tradīciju ievērošana, pie kā pieder arī speciālie termini:

zēns, fuksis, krustdēls (studentu korporācijās — meitene) — students, kam vēl nav piešķirtas tiesības nēsāt krāsas;

krāsnesis, kommiltons, buršs, tautietis (studentu korporācijās — tautiete) — aktīvs students, kas jau ieguvis krāsas;

filistrs — pilntiesīgs korporācijas biedrs, kas beidzis augstāko akadēmisko mācību iestādi;

coits — periods, vienā laikā uzņemti fukši; deķelis — korporanta vai fukša cepurīte;

cirķelis — “Vivat, Crescat, Floreat” un atiecīgās korporācijas nosaukuma pirmo burtu savijums;

seniors, viceseniors, sekretārs — korporācijas vadība, ko ievēl ne vairāk kā uz diviem semestriem;

konvents — sanāksme;

oldermanis — fukšu audzinātājs;

komeršs — balle, kas notiek divas reizes gadā: maija un jubilejas komeršs.

Katra korporācija izdod jeb, precīzāk, izdeva savu interno (iekšējo) žurnālu. Bet visas — žurnālu “Universitas”, kas arī tagad turpina iznākt trimdā, tiesa gan — divas reizes gadā.

Visu korporāciju vadību vecuma kārtībā uz vienu semestri uzņemas tā sauktā prezidējošā korporācija. No marta sāk prezidēt “Letgallia” un tās seniors Godmaņa kungs.

Neticamas lietas tādas izskatās tikai pa gabalu. Jo vai tad tas ir ticami, ka profesors nēsā fukša cepurīti? **Rīgas Tehniskās Universitātes profesoram Andrim Krēšlīņam** tas nešķiet savādi:

— “Selonijā” es iestājos vairāk nekā pirms gada. Vairs jau nebiju tik jauns kā vajadzētu, bet veselū gadu tomēr nostaigāju ar zēna cepurīti.

— Kā to uztvēra jūsu studenti?

— Es jau ar šo cepurīti nostaigāju pa ielu, tādā skatā grozījies tikai Konventa dzīvoklī. Cita ceļa jau nav, kā šo vidusposmu papildināt — ir pavisam jauni zēni un vecie filistri, kas nevar būt jaunāki par septiņdesmit gadiem, jo iestājušies korporācijā pirms 1940. gada. Starposmu aizpilda mācību spēki vai tie, kas nāk no korporeļu ģimenēm.

— Cik šobrīd “Selonijā” ir fukšu?

— Pašreiz ir trīsdesmit fukši, bet es nedomāju, ka visi dabūs krāsas.

— Kādi ir nosacījumi, lai krāsas iegūtu?

— Jāpiedalās korporācijas iekšējā dzīvē, jāsaģatavo referāts, jāiemācās dziesmas un tradīcijas, paukošanas elementi...

— Kādēļ tieši paukošana?

— Tā ir tradīcija, goda kodeksa aizstāvēšana. Pie tam tas ir aristokrātisks sporta veids, kas labi izskatās un vienmērīgi noslogo visas muskuļu grupas.

— Kā gāja ar paukošanu jums?

— Es mācījos tikai terminoloģiju, jo nebija

• KORPORĀCIJAS •

takelāžas — ne aizsargu, ne rapieru. Bet tuvākā laikā šis jautājums tiks nokārtots.

— Ko pašlaik korporācijas var dot saviem biedriem?

— Tās ieaudzina kultūru un iemāca pašdisciplīnu. Tieši šo iemeslu dēļ Studentu Padomē korporācijām bija balsu vairākums. Pašreiz korporācijām ir līdzekļi, kas ļauj tās biedriem studēt ārzemēs...

— Un kā ir ar partijas piederību?

— Korporeļi nevarēja būt ne sociāl-demokrāti, ne komunisti, jo tie bija pret Latvijas valsti! Tagad ir tieši tāpat.

Ja ievērojam, ka korporācijās krāsnešu vecumu nosaka pēc coitiem, tad līdzīgus jautājumus uzdosim arī visvecākajam atjaunoto korporāciju krāsnesim — Bioloģijas fakultātes ceturtā kursa studentam — **Sigitam Dudurim** no korporācijas "Lettgallia", jo tieši viņu LU 1989. gada 2. septembrī ieguva par savu pirmo krāsnesi.

— Mans vecaistēvs arī bija lettgallis. Visas regālijas, krāsas viņam bija saglabājušās, bērniņā tika stāstīts par korporāciju lietām...

— Kas īsti ir korporācija?

— Tā ir mūža draudzība — tas ir korporāciju slēptākais mērķis. Es beigšu studijas, un visi kursabiedri pašķidīs. Bet tagad es palikšu starp savējiem, būšu filistru biedrībā.

Tieši ar filistriem ir saistīts viens aizspriedums, ko visi ievēro, bet tikai retais zina — kāpēc. Tātad. Kāpēc LU centrālajā ēkā Raiņa bulvārī 19 neviens students nekāpj pa centrālajām kāpnītēm? Tikai beigušie. Jo pastāv uzskats, ka kāpjot pa tām — LU nekad netiks beigta. Tāpēc, ka tieši uz šīm kāpnēm korporācijām notika filistrēšanās — LU beigušo uzņemšana filistru biedrībā.

— Korporāciju dzīve ir viens vienīgs tradīciju mudžeklis, bet no malas visinteresantākās šķiet balles — maija un jubilejas komeršs.

— No malas jau izskatās, ka balle ir liela. Jo tur bez galda un alus plūdiem ir milzīgs rituāls, tā sauktais "Zemestēvs" — kad visi pēc kārtas savu cepuri uzdur uz rapiersa un dzer no viņa kausa. Bet pēc tam, kad esmu vecs vīrs, es ņemu savu cepuri un skaitu caurumus — cik "Zemestēvos" esmu piedalījies.

— Ja komeršs ir divas reizes gadā, tad jau jāstaigā ar galīgi cauru cepuri?

— Tik traki jau nav. Tie caurumi nav lieli. Austrālijā bija viens kuriozs gadījums, kad kāds bija nodevis savu veco cepuri ķīmiskajā tīrītavā un atpakaļ saņēmis ar rūpīgi aizlāpītiem caurumiem.

— Un kā ir ar dzeršanu?

— Tur ir vienpadsmitais paragrafs.

— ?!

— "Dzer, bet nepiedzies!" Tā iedzeršana jau vairāk ir rituāla sastāvdaļa.

— Kā tu vērtē paukošanu?

• KORPORĀCIJAS •

— Paukošana veda pie kārtības. Pirms kaut ko teicu, es domāju. Bet tagad — tu vari otru apvainot — viņš sadusmojas, aiziet — kas man to tā?...
— Kādas ir brālības idejas izpausmes?

— Es visus korporāciju locekļus varu uzrunāt ar "tu". Piemēram, arī Kārli Sebrī, jo viņš tagad ir iestājies korporācijā.

— Vai sākumā tomēr nebija zināma barjera?

— Jā, protams, bet ja es kādu veco filistru uzrunāšu uz "jūs", viņš apvainosies. Un, ja es aizbraukšu uz ārzemēm, kur man nebūs paziņu, tad varu sameklēt savas un ne tikai savas korporācijas biedrus un viņi mani uzņems kā savējo.

• "Tālavija" pilnā sastāvā

Visu jau, protams, nevar mērīt ar izdevīguma mērauklu un tomēr — vai Latvijas Universitātei korporācijas šobrīd ir vajadzīgas? Tieši tādu jautājumu uzdevu LU zinātnu prokuratoram profesoram **Rihardam Kondratovičam**:

— Ja mēs visi dzīvotu pēc tām devīzēm, kas ir korporācijām, tad ļaunuma pasaulē nemaz nebūtu. Ja mūsu studenti ir šais korporācijās un dzīvo pēc to principiem, tad ir brīnišķīgi.

— Kā jūs reāli sadarbojaties ar korporācijām?

— Mēs dodam viņiem telpas sanāksmēm. Kad "Tālavija" svinēja savu jubileju, tad mēs nolēmām, ka varam piešķirt 2000 rubļu tās tālākai attīstībai. Bet trimdas korporācija "Tālavija" savukārt uzdāvināja Universitātei telefonu — tāda tradīcija — dāvināt kaut ko savai Alma Mater.

— Vai turpmāk korporācijas varētu piedalīties Universitātes pašpārvaldē?

— Viss ir atkarīgs no viņu aktivitātes. Piemēram, barikāžu nedēļā korporeļi no rīta

līdz vakaram sargāja autobusu ar elektrostaciju pie Augstākās Padomes.

Mācību prorektors Jānis Niedrītis par korporācijām teica tā:

— Bija jau korporācijās arī savs šerpums, bet es domāju, ka tas bija saistīts ar pašu jaunību, ne jau ar kaut kādu specifisku izrādīšanos.

Tagad skatos — viens otrs students mani sācis biežāk sveicināt — nodomāju, ka tas droši vien ir korporeļis, ar kuru esmu bijis kaut kur kopā...

Bet tikmēr kādā laikraksta "Cīņa" šigada februāra numurā A.Cildermanis, partijas biedrs kopš 1933. gada, savā rakstā "Ko "Padomju Jaunatne" slavina" saka tā:

"Izņemot korporācijas, neviena cita no

bijušajām studentu organizācijām savu darbību nav atjaunojusi. Acīmredzot lielākā daļa šo organizāciju vecbiedru ir miruši vai arī citi un nevarīgi, un tāpēc nav spējīgi aktīvi darboties.

Cik bēdīgi tas arī būtu, dienas varoņi tagad ir korporeļi".

Te ar skaudību varu secināt, ka vecajiem korporeļiem acīmredzot ir zināma jaunības eliksīra recepte. Bet raksta autors laikam vēl nav pamanījis, ka pie mums valda demokrātija, un tāpēc, ja kāds nevar vai nevēlas atjaunot savu organizāciju, tad neviens viņu nespiedīs to darīt. Latvijas brīvvalsts laikā A.Cildermanis bija marksistiskās studentu biedrības "Zemgalija" priekšsēdētājs, tāpēc viņa sāpe ir saprotama.

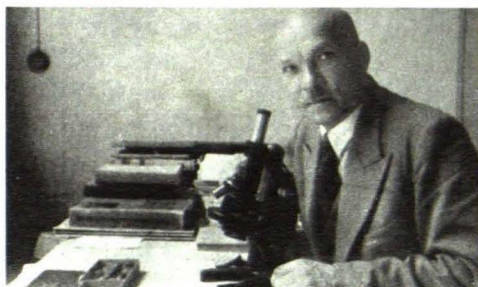
Tomēr der atcerēties, ka "progresīvie un kreisi noskaņotie studenti (vai tas vienmēr ir viens un tas pats? — I.N.) šādās organizācijās nestājas (proti — korporācijās — I.N.)".

Par korporācijām interesējusies
ILZE NAGLA

SVEICAM

PAR LATVIJAS ROZĒM, PUTNIEM UN ZVAIGZNĒM

23. februārī apritēja 100 gadi, kopš dzimis botāniķis un pedagogs — profesors PAULS GALENIEKS. 1. martā Bioloģijas fakultātē notika viņa simtgadei veltīts piemiņas brīdis, kuru atklāja botāniķis un ekoloģijās katedras vadītājs —

profesors A. Mauriņš. Sajā pēcpusdienā atkal kopā pulcējās bijušie profesora studenti, darba kolēģi un tuvinieki.

Ieradušies bija arī profesora tuvākie cilvēki — meita Venta Smagare, dēls Imants Galenīks, brāļa dēli Andris Galenīks un Reinis Galenīks.

Venta Smagare stāstīja par Paula Galenīka sadarbību ar "Jaunāko Ziņu" redakciju, kur viņš bijis viens no pirmajiem līdzstrādniekiem un savas saites ar šo izdevumu nepārrāva ilgu laiku, līdz pat 1940. gadam. Atmiņu pavadēns risinājās arī par

40. gadiem, kas skāra arī Galenīku ģimeni — kad Latvijas Republiku nomainīja padomju vara, tad vācu okupācijas laiks: profesora iekļaušanās jaunajā valdībā 1940. gadā; arests 1941. gadā un Rīgas centrālcietums, Salaspils koncentrācijas nometne; turpmākie grūtie pēckara gadi.

Imanta Galenīka sirsnīgākās atmiņas ir par tēva rūpēm, lai bērni būtu saistīti ar dabu un darbu. Vasaras vienmēr pavadītas laukos vai nu tēva vecāku mājās Saldus pusē, vai arī Mētrienas pagastā, kur bija Paula dzīvesbiedres Marijas Galenīces dzimtās mājas. Baldones ciemā 1928. gadā tika nopirkta lauku māja "Rozītes", kur strādāt var bērni un visa ģimene, tiek iekopts neliels dendrārijs, kurš šodien kā "Profesora Paula Galenīka memoriālais dendrārijs" ar 70 eksotisku koku un krūmū sugām 1,8 ha platībā ietverts republikas īpaši aizsargājamo dabas objektu sarakstā.

Daudz atmiņu stāstījumos tika atzīmētas profesora plašās un dziļās zināšanas ne tikai botāniķā, bet arī citās dabas zinātņu nozarēs, ko viņš lieliski pielietojis savās lekcijās, tā spēdams aizraut auditoriju un padarīdams lekcijas saistošas pat nespeciālistiem un citu fakultāšu studentiem.

Interesantas bija Aleksandra Elkšņa un Voldemāra Zelmeņa atmiņas par skaistajām vasaras praksēm profesora vadībā, kur bez zināšanām botāniķā, tika iepazīti arī putni un zvaigznes, neaizmirstami bijuši vakari pie ugunsкура ar dziesmām un stāstiem un arī, protams, prakses noslēgumi, kad sagatavoja pat uzdevumus un rakstīja dzejas.

P. Galenīks ilgus gadus bija LVU Botānikas katedras vadītājs (1944.—1960.) un LVU Botāniķā dārza direktors (1944.—1948.), arī LLA profesors un rektors (1940.—1941.). Nepieciešams liels talants, lai apvienotu pedagoģisko, zinātnisko un administratīvo darbu, paralēli tam Pauls Galenīks 1940.—1941. gadā bija Latvijas PSR Augstākās Padomes un arī PSRS Augstākās Padomes deputāts. Profesors ir neskaitāmu zinātnisko rakstu un mācību grāmatu autors: jau 1924. gadā iznāk "Botānika" vidusskolām, bet 1948. gadā "Augu sistematika" augstskolu studentiem, kuras piedziņojušas vairākus atkārtotus

lauksaimniecības statistikas datu vākšana un apstrādes sistēmu pilnveidošana, kuru nav iespējams realizēt no iekšpuses, t. i., strādājot statistikas pārvaldē. Reizē ar to ir nepieciešamas plašākas zināšanas par datu apstrādes sistēmām, tālab Arnolds, nepārtraucot darbu Universitātē, mācās uzskaites mehanizācijas projektētāju kursos. 1966. gada 1. septembrī Arnolds kļūst par ekonomiskās informācijas mehanizētās apstrādes organizācijas (EIMAO) katedras vecāko pasniedzēju. Līdzdalība ekonomistu kadru sagatavošanā pieredzējušam praktikim nav pārāk darbietilpīgs uzdevums, tālab viņam rodas iespēja atlicināt laiku praktiskā darba gados uzkrātās pieredzes apkošanai un zinātniskam darbam. Arnolda Vieša veiktie pētījumi vainagojas panākumiem un 1969. gadā viņš iegūst ekonomikas zinātņu kandidāta grādu. Pāris gadus vēlāk, atzīmējot Arnolda Vieša ieguldījumu akadēmiskajā darbā, viņam piešķir docenta zinātnisko nosaukumu.

Jubilāra interešu loks neaprobežojas vienīgi ar akadēmisko darbu. Viņš ir arī prasnīgs administratīvā un sabiedriskā darba organizators. Atzīmēsim tikai dažus no nozīmīgākajiem Arnolda Vieša administratīvajiem un sabiedriskajiem panākumiem: jo visu viņa darbu (un nedarbu) apskats

izdevumus. Paula Galenīka vadībā top pirmais plašākais darbs, kas dod pilnīgu pārskatu par Latvijas augu valsti "Latvijas flora" no 1935.—1959. gadam (4 sējumos). Tā ir tikai neliela daļa no profesora veikuma.

Pauls Galenīks studējis Rīgas Politehniskā institūta Lauksaimniecības fakultātē pie slavenā profesora F. Buholca — izcila dabas zinātnieka. Pirmā Pasaules kara gados Rīgas Politehniskais

institūts evakuējas uz Maskavu, kur arī nonāk P. Galenīks un turpina mācības, 1917. gadā iegūstot pirmās pakāpes agronoma diplomu.

1921. gadā jaunais zinātnieks atgriežas Latvijā un sāk darbu LU Dabas zinātņu fakultātē, ar kuru paliek saistīts visus turpmākos dzīves gadus: kad tapa zinātniskie raksti paleobotāniķā un floristikā, grāmatas, disertācija par Latvijas rozēm; kad tika izaudzinātas daudzas jauno zinātnieku un pedagoģu paaudzes (viņa studenti bija šodien ievērojami botāniķi, piemēram, docente, bioloģijas zinātņu kandidāte G. Ābele, docents, bioloģijas zinātņu kandidāts E. Vimba u. c.). Pauls Galenīks no dzīves šķīrās 1962. gada 15. maijā. Profesora mūžs veltīts darbam, kurš būs vērtība vēl daudzām botāniķu paaudzēm.

IRĒNA BERGA,
LU Botānikas muzeja vadītāja

DZIMIS SAULAINĀ RĪTA STUNDĀ

Vērojot docenta ARNOLDA VIEŠA ikdienas gaitas, negribas ticēt, ka šajās dienās aprit 60 gadu kopš tās pavasarīgās 1931. gada marta ceturtdienas, kad Valmieras apriņķa Jaunburtnieku pagasta zemnieka ģimenē piedzima dēls. Diemžēl mums nav zināms, vai tā tālā diena bija saulaina. Nav zināma arī tā diennakts stunda, kurai varētu uzvelt atbildību par jaundzimušā rakstura īpašībām un dzīves gaitas īpatnībām. Taču, ņemot vērā jubilāra dzīvesprieku un darbīgumu, gribas apgalvot, ka viņš ir dzimis saulainā rīta stundā. Kalendārs liecina, ka 1931. gada 26. marts bija ceturtdiena pirms tā gada Pūpolsvētdienas. Pavasaris jau bija iestājies.

1962. gadā Arnolds Viešis sāk strādāt Latvijas Valsts Universitātes Ekonomikas fakultātes statistikas un tautsaimniecības plānošanas katedrā par asistentu. Darbs republikas statistikas pārvaldē ir pārliecinošs Arnoldu par to, ka ir nepieciešama

šajās rindīnās praktiski nav iespējams.

Docents Arnolds Viešis ļoti daudz darba ieguldījis ekonomikas informātikas (toreiz EIMAO) katedras kolektīva veidošanā un nostiprināšanā būdams tās vadītājs (no 1971. gada līdz 1975. gadam), kā arī vadīdams aspirantu un studentu zinātnisko darbu. Arnolds Viešis ir Vadības un ekonomiskās informātikas fakultātes Padomes loceklis un tās zinātniskais sekretārs. Viņš dzied viru kori "Tēvzeme", aktīvi piedalās Universitātes sporta kolektīva kalnu tūrisma sekcijas darbā, daudz laika ziedo Latvijas Tautas Frontes programmas īstenošanai un ideju popularizēšanai.

Lai arī cik plaša un daudzpusīga ir docenta Arnolda Vieša sabiedriskā darbība, tomēr savu īsto aicinājumu viņš rod akadēmiskajā darbā studentu vidū gan auditorijas nodarbībās, gan patstāvīgo pētījumu vadīšanā. Droši varam teikt, ka jubilārs ir viens no studentu iecienītākajiem mācībspēkiem.

Vēlam docentam Arnoldam Viešim arī turpmāk nezaudēt jauneklīgo degsmi akadēmiskā darba pienākumu pildīšanā, kā arī dažādu sabiedrisko pasākumu organizēšanā un vadīšanā.

ULDIS GRĪVIŅŠ,
Ekonomikas informātikas katedras docents

Kas dzīvo tanī pusē?

UKRAINA, ES NEGRIBU ĒST!

Kamēr Milda stāv Rīgas vidū, turot trīs Latvijas zvaigznes, virs Dņepras, izslējusi savus stingos žokļus un katrā rokā muskuļotā — šķēps un Padomju Savienības ģērbonis, slejas varenā dzelzs "Roģina — maķ". Atvainojiet, kijevieši, bet jums nav paveicies. Varbūt pēc gadiem tā būs milzīga sociālisma liecība, taču katru dienu just šīs "ženščinas" metāla skatu ir tikpat nomācoši, cik Medūzai acis skatīties nāvējoši.

Bet ne jau par to ir runa. Reiz Rīgā man Mārtiņš pajautāja: "Kāpēc mūsu studenti ir tik neaktīvi? "Citur pasaulē, redz, viņi, revolūciju taisot un kontrolējot valdību, bet mēs... Mēs esam sociālisma nivelējošās sistēmas produkti. Labi. Toties republikā, kura ir pat vainīga pie PSRS dibināšanas, jo parakstījusi tās pirmo līgumu — Ukrainā, studenti pagājušajā gadā tik ilgi badojās, līdz panāca premjerministra atcelšanu

Skan divaini. Kijevā satiekot cilvēkus, kuri piedalījās toreiz pa visu pasauli izskanējušajā "pasākumā", varonības orosli nedaudz pabāl, taču vairāk kļūst cilvēcības.

Bada streiks sākās spontāni, vakarā pēc Ukrainas Tautas kustības "Ruh" organizētā mītiņa. Sabiedrība jau sen nebija apmierināta ar visai komunistiskās Augstākās Padomes darbu. Bada streiku organizēja Ukrainas Studentu savienība (ja neskaita vairs nekontrolējamo komjaunatni, tā ir darbīgākā studentu organizācija), uzreiz tajā iesaistījās 60 studentu: fiziķi, matemātiķi, vēsturnieki, filozofi, filologi, ekonomisti, biologi, žurnālisti... Lai būtu skaidrība, tie, kuri badojās, nēsāja baltus rokas apsējus, apsardzēmelnus, apkalpojošais personāls — zilus (viņi ēdināja apsardzi un deva ūdeni tiem, kas badojās). Katru dienu streika dalībnieki brauca uz slimnīcu pārbaudīt savu veselību un pierādīt, ka viņi patiesām neēd. Četri gan izrādījās paēduši, līdz ar to viņu streikošana beidzās.

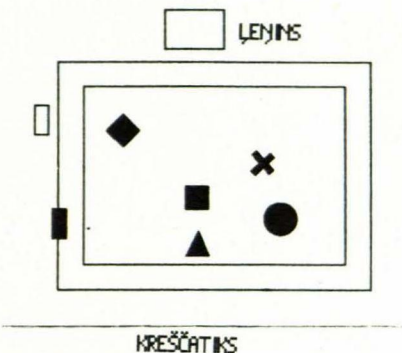
Organizatoriskajām grūtībām (kas parasti rodas tik lielos notikumos) klāt vēl nāca grūti paciešamais oktobra aukstums. Pie tam teltis bija uzceltas uz marmora plāksnēm (mietņus iedzenot smilšainajās spraugās), kuras turklāt izrādījās radioaktīvas. Bet blakus strūkloja vēl ziemeļnieku nenesīgais ūdenskritums. Plus vēl 100 miliči, kuri apsargāja turpat, Oktobra laukumā, stāvošo Leņina pieminekli (Kijevai ir paveicies, tai ir divi tādi pieminekļi, turklāt — viens ļoti liels). Arvien vairāk laužu ieradās nometnes vietā, badojās ap 200 cilvēku. Teltis stāvēja pie teltis. Process bija kļūvis nekontrolējams. Sabiedrība kā jau sabiedrība: vieni nes, ziedo naudu un drēbes, citi — zog.

Tikmēr daudzi no streikotājiem atradās

pirmsreanimācijas stāvoklī, bet parlaments nereagēja uz studentu izteiktajām prasībām: atļaut premjerministru, nacionalizēt PSKP un komjaunatnes īpašumu, no jauniešiem veidot iekšējo karaspēku, neparakstīt Savie-

nības līgumu un atļaut mulķīgo parlamentu.

Tajā laikā jau streikoja 17 Ukrainas pilsētu

- štābs
- saimniecības teltis
- ▲ lūgšanu teltis
- ◆ medicīnas teltis
- ▭ kontrolpunkts
- "ātrā palīdzība"
- ✕ teltis, kurā dzīvoja Mihails un Oļga

augstskolās, skolās un rūpnīcās. Daži deputāti bija pieteikuši bada streiku un uz parlamenta sēdēm ieradās ar baltiem apsējiem. Par viņiem tikai pasmējās.

Tad 14. oktobrī studenti ieņēma Universitātes centrālo ēku (tā, starp citu, jau vairākus gadsimtus ir koši sarkanā krāsā) un nevienu tajā neielaida. Teltis tika uzceltas arī pie Augstākās Padomes ēkas. Streikot bija piekrituši Ukrainas Rietumu apgabalos, telegrāfā, uz dzelzceļa. Studenti izteica savas prasības televīzijā.

Joprojām bezcerīgi.

Taču pēkšņi — AP piekrita radīt saskaņas komisiju. Viss. Iedomājieties to sasprindzinātību, kāda valda divu nedēļu garumā. Absolūta mobilizācija, līdz pēkšņi tā kļūst nevajadzīga. Viens no streika dalībniekiem — Mihails — teica: "Žēl, ka viņi tik ātri piekrita. Jo vairāk cilvēku nokļuva reanimācijā, jo masveidīgāka kļuva streiku kustība. Visskumjākais ir tas, ka tā bija tikai šķietama uzvara, kuras redzamākais rezultāts — atļautais premjerministrs. Pārējās prasības jau pusgadu ceļo varas gaitēnos."

Tajās oktobra dienās, kā jau dzīvē, lielās likmes bija sajauktas ar mazajām: streikotājus nolādēja pareizticīgās baznīcas patriarhs Filarets, kamēr Ukrainas baznīcas kalpi noturēja aizlūgumu par varoņiem, un debesīs gaišā dienas laikā spīdēja zvaigzne (ticat vai nē); studenti (gandrīz kā 1917. gadā boļševiki) aģitēja rūpnīcās par neatkarīgu Ukrainu, bet kāds dzērājs Oktobra laukumā piedāvāja nosist jebkuru, kas studentiem traucētu; PSKP

katedras pasniedzēji bija gatavi pa logu iclīst aizbarikādētajā Universitātē, lai tikai nepedalītos streikā.

Studenti teica kvēlas runas televīzijai un tai pat laikā izvairījās no tās. "Mēs sniedzām intervijas ārzemju preseī, taču neielaidāmies ar vietējo, jo negribējām, lai vecāki uzzina par mūsu badošanos", teica Oļga. (Jāpiebilst, ka vēlti slēpās. Presē pat parādījās ziņa (ak, šie sensāciju kārie žurnālisti!), ka viņa un Mihails streika laikā saderinājušies. Tā nu gluži nebija. Tikai Mišu mēģināja sakompromitēt ar kādas prostitūtas klātbūtni, kuru viņš... hm. Tā arī nebija.)

Bet runa taču nav par to. Nē, šoreiz ir — dzīve turpinās. Oktobra streiks bija tikai izrāviens no tās (dzīves). Tagad Ukrainā bez jau pieminētās Studentu savienības darbojas Neatkarīgā Jaunatnes Savienība (nodarbojas ar ārišķīgu rakstura pasākumiem, kā mūsu LTF Studentu apvienība — bēres un grāmatu dedzināšana), taču spēku šīm organizācijām pārvest nevar. Arvien populārākas kļūst kultūras un farsa organizācijas. Jaunieši aizraujas ar Ukrainas kazaku idejām, staigā viņu ģērbā un auļo zirgos, organizācija "Bratstvo" apvieno kultūras kopējus, bet Kim Ir Sena vārdā nosauktā biedrība, kuras biedru atribūtika ir šī korejiešu komunistu un partizānu fotoattēls, par savas darbības trešo punktu ir izvirzījusi uzdevumu: izrakt grāvi starp Krimas pussalu un kontinentu, padarot to par salu.

Tā nu mēs te dzīvojam.

Lai Mārtiņš Latvijā man vēlreiz nevaicātu studentu NEaktivitātes iemeslus, pajautāju Mihailam: "Kāpēc jūs toreiz badojāties?" "Nebija citas izejas. Tā bija galējā robeža, kādam bija jācīnās."

— Kāpēc tagad neprotestējat, jūsu prasības taču netiek pildītas?

— Esam jau izmēģinājuši galējās cīņas metodes. Tagad jānāk jaunai paaudzei. Mēs sākām 80. gadu vidū ar piketiēm pret militāro mācību, par ukraiņu valodu augstskolās. Mūs vairākas reizes "sēdināja" uz diennaktīm. Daudzi no mums līdz piektam kursam tagad ir tikuši ar trīs reižu atļaišanu politiskās rīcības dēļ. Studentiskās kopības laiks beidzies. Streika līderis Oless Donevs tagad, piemēram, balotējas AP deputāta vēlēšanām.

Laikam katrai sabiedrībai ir pašai jāpārlicinās par to, ka ar protestiem problēmu atrisināt nevar, iespējams pievērst tai tikai uzmanību. Taču Kijevā vēl ir pamatīgākas lietas par Bleķa māmiņu. Viņai jānodur acis un pašai jāsabruk tūkstošgadu ilgās Kijevas vēstures priekšā. Un kāds, stāvot uz Kreščatika, pie Ukrainas dzelten — gaišzilā karoga, mums teica: "Man labāk dodiet karogu un valodu, ne desu." Arī tad, ja mēs teiktu, ka ar to vien brīvība netiek iegūta, viņš netiecu, jo grib savu karogu. Tas ir solis uz viņa brīvību.

Stāsta, ka piepildot sapni, tas tiek pazaudēts. Ko darīt ar brīvību?

INĒSE VOIKA

Klāt pavasaris

Dienas kļūst arvien siltākas un visi kukaiņi un putni, kas ziemu gulējuši vai piekļusuši, atkal redzami ielās.

Starp tiem arī

IELU MUZIKANTI

Tātad. Sākas jauna sezona, un aktuāla kļūst problēma—vai jaunuzceltajā tunelī starp staciju un tirgu būs arī skatuve ar sarkana samta aizkariem un balta marmora ziņdojamais trauks, vai ne? Bet kamēr šis jautājums nav atrisināts, ielu muzikanti gatavo programmu jaunajai sezonai.

Jo. Par muzicēšanu maksā itin pieklājīgi — no 10 līdz 75 rubļiem stundā un apmēram 2\$ dienā. Tādējādi vidējā alga "šūpojas" ap 500 — 4000 rubļu mēnesī. Tas viss, protams, ir atkarīgs no muzicēšanas kvalitātes, kvantitātes un vietas. Daži uzņēmīgākie aizbrauc pelnīties uz ārzemēm. Zviedrijā, piemēram, ar šādu tautas

Doma laukumā, Jāņasētā, Zviedru vārtos, pie Centrālā Universālveikala, autoostā, pie viesnīcas "Rīga" un "Latvija"... Jomas ielā Majoros, Siguldā, Cēsis un vēl daudz kur citur.

Tāpēc, kamēr vēl saule nav sakarsējusi akmeņus un asfaltu līdz baltkvēlei, steidzieties

kļūt par ielu muzikantiem, aizņemt skanīgākās un ienesīgākās vietas! Un atbalstīt mākslas pāreju uz tirgus ekonomiku!

UNIINFO

P.S. Katra desmitā kapeika no jūsu iemestā rubļa ielu muzikanta cepurē tiks nodota koordinācijas centram, kas drīzumā Rīgā vēlas sarīkot pirmo Vispasaules ielas muzikantu festivālu.

IR MĪLA JĀMEKLĒ, TĀ NENĀKS PATI...

Pats poētiskākais sludinājums.

"Trauslās bezmiega naktīs, kad trauksmaini kumeļi manā dvēselē speras, ausīs savādi čukst nemiera sarkanās bites, varbūt tieši šī rudens krāsainā paleta man uzzīmēs Tevi?"

Ar pilādžogu nebēdību aci, gājputnu alkām sirdi! Tev pretī nāk tā, kurai tāds brītiņš pāri 20..."

Kaut arī šobrīd agrā pavasara paleta vēl nav tik koša, laikraksta "Latvijas Jaunatne" un firmas "Kontakts" kopuzņēmums "a & b" varbūt palīdzēs tavu dzīvi darīt krāsaināku. Nešaubies, turpat 900 jauku cilvēku caur "a & b" jau ir mēģinājuši vilkt vairāk vai mazāk veiksmīgo Lielo Likteņa Loterijas biļeti. Vienam otram esot trāpījušies arī pilnā (lasi — laimīgā). Kaut vai šim jauneklīm, kurš Mazās Ģildes kafējnīcā piekrita anonīmai intervijai.

— Kāpēc tu ievietoji iepazīšanās sludinājumu kluba "a & b" slejā?

— O, manī ir kaut kas avantūristisks.

— Kādi no tā rezultāti?

— Pievērsiet uzmanību, man ir gredzens pirkstā.

— Pag, pag, bet cik tad vēstules tu toreiz saņēmi?

— Vairāk kā simtu. Biju pārsteigts, cik nopietni un atklāti meitenes man rakstīja. Tikai viena vēstule bija ākstīšanās.

— Ar cik meitenēm tu satikies?

— Tikai ar deviņām. Desmitā bija Viņa, tagad — mana sieva.

— Vai nenozēlo?

— Noteikti nē.

Ja arī tu esi pastrādājis (— usi) kaut ko līdzīgu un tev ir bijusi darīšana ar "Latvijas Jaunatnes" klubu "a & b", tad turpmāk katru

svētdienas vakaru ej tik uz Mazo Ģildi. Tur būs mūzika, dejas, kafējnīca, video — tas viss tikai kluba "a & b" klientiem. Tur tu sastapsi tos jauniesus (jaunietes), kuri 1,5 gadu laikā, kopš pastāv klubs "a & b", caur to ir meklējuši...hm, ko meklējuši un ko atraduši — tas lai paliek viņu pašu ziņā.

Pats oriģinālākais sludinājums.

"Tums. List. Vai Tu nepalīdzētu man panest lietussargu? Viņa."

□ Kluba a&b saimnieki

Inga Baumanne un Aldis Virbulis

Cerēsīm, ka Viņa ir atradusi to, kurš palīdz nest lietussargu. Abi viņi svētdienas vakaros zem šī lietussarga var doties uz Mazo Ģildi. Bet labāk, lai ir saulains laiks. Gan viņiem, gan visiem "a&b" klientiem, gan kluba organizētājiem Ingai Baumannei un Aldim Virbulim. 10. marta vakarā, kad Mazajā Ģildē notika

pirmā "a & b" balle, viņi man pastāstīja lūk ko:

— Katrs, kurš bijis pie mums, lai publicētu "a & b" sludinājumu, ir saņēmis ielūgumu uz balli. Ja ielūgums nav saņemts, tad svētdienas vakarā pirms balles sākuma, t.i., pirms plkst. 17.00, varat nākt uz Mazo Ģildi. Nosaucot savu šifru un uzvārdu (vai pseidonīmu, ar kādu esat uzdevies mums, publicējot sludinājumu), varēsīt saņemt ielūgumu.

Pagaidām šīs balles tiek organizētas ar nolūku, lai savā starpā iepazītos tie, kuri publicējuši sludinājumus "Latvijas Jaunatnes" klubā "a & b". Vēlāk viens ielūgums uz balli būs parādīts divām personām (dāmai un kungam). Vēl esam paredzējuši balli tiem, kuri iepazīnušies ar kluba "a & b" starpniecību.

Pats lakoniskākais sludinājums.

"Meklēju Izauru."

Uzmanies, Izaura! Ja nu tevi meklē Leonsio? "UA" nekad neaizmirsīs drosmīgo jauno dāmu, kura tovakar "Panorāmas" kameras priekšā atzinās, ka vēlējusies, lai visa pasaule gulētu pie viņas kājām. Speciāli viņai tiks rezervēta vieta "UA" reklāmas un sludinājumu lappusē, lai dotu iespēju pie savām kājām guldināt ne tikai visu pasauli, bet arī Universitāti.

JOLANTA APINE

REDAKCIJAS PIEZĪME. Tikai un vienīgi studenti, kā arī tie, kuri vēlas iepazīties ar studentu (-i) var to izdarīt ar "UA" starpniecību. Tas būs daudz lētāk. "UA" — labākā avīze pasaulē, vai ne?

MĀRA DEDZIŅA FOTO

SPORTS & SPORTS

KĀDA
VIZĪTKARTE

Tas nav parasts, jo ir jauns (gan bioloģiski, gan garīgi). Domā pavisam netradicionāli un nodarbojas ar vēl nebijušām un maz pazīstāmām lietām. Dara to, kas vajadzīgs studentiskām un jauneklīgām sirdīm. Dzīvo LU Lielās mājās 2. stāvā aiz durvīm nr. 60, kur pie galvenā galda sēž Gints Gailītis.

Tas nav nekas cits kā NETRADICIONĀLO SPORTA VEIDU KLUBS "IMPRO".

Kas ir šie netradicionālie sporta veidi? "IMPRO" pārzina ir darti, skeitbords, švambols, pludmales volejbols, armrestlings, skvošs, bridžs. Padomā vēl ir "šeiņinga" grupa, kura nodarbošies ar visu to, kas ir modē un noderīgs (peldēšana, vingrošana utt.). Pavisam drīz tā var sākt darboties — sekojiet reklāmai!

Klubam "IMPRO" ir savi biedri (tie, kas vada un organizē) un līdzbiedri (tie, kas nodarbojas). Viņu pulkā varat nokļūt arī jūs, ja vien ir vēlšanās kaut ko darīt. Kā būs ar biedra naudu, vēl nav izlemts. Pagaidām maksā tajās grupās, kur notiek nodarbības.

Lai arī klubs ir netradicionāls, problēmu daudz, un tās ir tradicionālas: trūkst telpu un naudas. Tādēļ, bagātie onkuļi, tantes un pārejie, "IMPRO" neatteiksies no komercsadarbības.

Tuvākajā laikā "IMPRO" piedāvā un organizē: regulārus švambola turnīrus, skeitborda sacensības, netradicionālo sporta veidu festivālu, uz vasaras pusī — draiskulībām pilnu velo braucienu pa Latviju, pludmales volejbola sacensības un... varbūt rīt būs iespējas un radīsies vēl kāda ideja.

Bet kāpēc tas viss?

LU taču mācās STUDENTI. Un kas ir studentija bez trakām domām, darbiem un sportiskas izkustēšanās?

Tā teica ZINAIDA TARASOVA un
GINTS GAILĪTIS

SLĒPOTPRIEKŠ
VĒL IR

Lai arī divus gadus nav redzēts kārtīgs sniegs, nevarētu teikt, ka Universitātes studenti būtu aizmirsuši slēpot. Par to varēja pārliecināties kārtējās meistarsacensībās slēpošanā 16., 17. februārī.

No apmēram 50 slēpotājiem, meistari bija labi ja 5. daļa, tomēr sacensības izdevās interesantākas kā citus gadus. Varbūt noteicošais bija tas, ka slēpju trases atradās ne izdangātajā Biķernieku mežā, bet Pļaviņu slēpošanas bāzē "Jaujas" (kas gan atrodas 2 h braucienā no Rīgas), varbūt tas, ka balvas varēja izvēlēties pats un ka tika apbalvoti ne tikai stiprākie, bet arī pēdējās vietas ieguvēji, kas saņēma jaunus nūjas. Pirmās vietas ieguvēji, kas brauca ar

koka slēpēm, saņēma jaunās plastmasas slēpes. Studentus uzmundrināja arī pasniedzēju klātbūtne. (Arī viņi itin braši turējās uz slēpēm.) Īpaši par savu pasniedzēju priecājās ģeogrāfi. Un viņu rezultāti bija tam pierādījums. B. Zaretoka (Ģeogr.f.) individuālajā vērtējumā (5 km klasiskajā solī — 19:02) bija pirmā, J.Purniņš (Ģeogr.f.) 10 km klasiskajā solī 33:22) palika otrais. Fin-tirdznieku fakultāti pirmajā vietā izvirzīja R.Veseris (32:00), trešais J.Zaretoks (34:16); sievietēm L.Purniņa arī bija trešā. A.Škurova (Juridiskā f.) izcīnīja otro vietu.

Nākošajā dienā — stafetes. Te nu atklājas, ka ģeogrāfi ir spējīgi noorganizēt pat divas komandas, kamēr citas fakultātes kaut kā "lāpījās viena ar otru". Atkal uzvarēja ģeogrāfu pirmā komanda (J.Purniņš, B.Zaretoka, L.Blanka, M.Fogelis) ar laiku 32:25. Otrie — apvienotā Finanšu tirdzniecības (3 pārstāvi) un Filoloģijas fakultātes (1 pārstāvis) komanda: (R.Veseris, L.Purniņa, G.Žilde, J.Zaretoks) ar laiku 34:08, trešie — ekonomisti (R.Bukojskis, I.Zvirgziņa, L.Tautvida, A.Balodis) ar laiku 38:17. Ceturtie — juristu un fizmatu apvienotā komanda, piektie — pedagoģu slēpotāji, sestie — ģeogrāfu otrā komanda.

Pirmajā dienā varēja izcīnīt skaistas un vērtīgas balvas (cepurītes, bumbas, "Adidas" sporta kurpes u.c.), otrā dienā tās savukārt bija garšīgas: tortes, kliņģeri, "Cido". Par visu to jāsaprot liels paldies pasniedzējiem, kas bija kopā ar saviem studentiem.

Žēl, ka no daudzām fakultātēm uz šīm sacensībām ieradās tikai pa vienam, diviem pārstāviem, bet vēsturnieki un ķيميķi līdz Pļaviņām nemaz nebija ikuši, varbūt, ka pa ceļam notika kas vēsturiski svarīgāks.

Un tā vislielāko punktu skaitu ieguva ģeogrāfi — 281, tālākā secībā: ekonomisti — 231, juristi — 214, pedagoģi — 207, fin-tirdznieki — 204,5, vadības un ek. informātikas f. — 135, filologi — 61,5, fizmati — 58,25, svešvalodnieki — 37, biologi — 27.

Vēsturnieki un ķيميķi palika bešā.

GUNTA ŽILDE,

Filoloģijas fakultātes 5. kursa studente

TŪRISTU KLUBS

Notika: Ziemas veselības un tūrisma nometnes Adigejā, Elbrusa apkārtnē, Urālos un Čehoslovākijā. Piedalījās 119 dalībnieki, aktīvākie — ģeogrāfi (tāda profesija) un fizmati (tāds raksturs).

Notiks: aprīlī — ceļojums pa Vidusāzijas tukšnesi;

līdz maijam kalnu slēpotāji turpinās tūriādi Kaukāzā, Kirovskā;

maijā — kalnu tūrisma cienītāji dosies uz Elbrusu, bet ūdenstūristi organizēs ralliju "Kursa'91" un piedalīsies sacensībās Polijā;

jūlijā — kalnu tūristi kāps Uzvaras smailē (Centrālais Tjanšans);
augustā — braucieni uz Kamčatku un Kaukāzu;

visu vasaru LU tūristus gaidīs Čehoslovākijā un Polijā.

Ja jūs gribat izmēģināt savus spēkus tūrisma, jauki pavadīt laiku un jūs vilina kāds no tikko nosauktajiem maršrutiem, droši nāciet uz TŪRISTU KLUBU (Raiņa bulvāri 19, 10. telpā.)

VISI TIEK MĪLI AICINĀTI!

NESEN

Noslēgušies LU čempionāti rokasbumbā vīriešiem un džu.

Rokasbumbā:

1. Fizikas matemātikas fak.
2. Juridiskā fak.
3. Ģeogrāfijas fak.

Džudo:

1. Fizikas matemātikas fak.
2. Juridiskā fak.
3. Ekonomikas fak.

Uzvarētāji individuālajā cīņā:

- līdz 60 kg — P.Sarajevs (Fiz.mat.)
 ..— 65 kg — J.Makušins (Ķim.)
 ..— 71 kg — A.Živs (Fiz.mat.)
 ..— 78 kg — S.Izmestjevs (Ekon.)
 ..— 86 kg — O.Viļums (Jur.)
 ..— 95 kg — R.Rubļovskis (Vēst.)

95kg un vairāk — S.Belinskis (Fiz.mat.)

17. MARTS —
VOLEJBOLA
DIENA

Bija. Lai kā centos atrast kādu, kas varētu teikt, ka Lāčplēša ielā 117 bija slukti, mani pūlīni izrādījās vēltīgi. Biju un palieku jokdaris. (Skat. "UA" Nr. 20.— 21.)

Kas notika?

Ja jau volejbola diena, tad galvenais, protams, bija volejbols. Piedalījās 12 komandas — studenti no visām fakultātēm. Rezultāti:

1. "Siferis" no Vad. un ekon. inform. fak.
2. Ekonomikas fak. komanda.
3. 4. "Senči" no Fizikas un matemātikas fak. un Ģeogrāfijas fak. komanda.

Spēlēja visi — profesionāli, mazāk profesionāli un parasti volejbolisti, bet fināls jau noritēja augstā līmenī. Ja kādam pārējo spēle šķita garlaicīga, viņam bija iespēja parādīt sevi armrestlingā vai galda tenisā (spēlēja jauktie pāri). Absolūtīte uzvarētāji armrestlingā: E.Dubra un A.Baņko (abi no Ekonomikas fak.), dāmu konkurencē V.Žaimonde (Svešvalodu fak.). Skatītāji pateicas diviem cīkstoņiem Elviem (no kuriem pārsvaru guva Elvis ar uzvārdu Jansons) par jauko sacensību un sagādāto patieso prieku! Galda tenisā nepārspēti palika Mamonovas jaunkunde un Revunova jaunķungs (Vad. un ekon. inform. fak.).

Sai pavasarīgajā dienā volejbolisti kronēja un sumināja arī savus "miss" un "misteru". Par tiem kļuva ģeogrāfi Inese Plūce un Ilgvars Francis.

Lai dzīvo volejbols un volejbolisti!

Par lappusiti atbildīga ANITA SMOĻENSKA

Varoņu īstenā dzīve

Hitlera bunkurā jau trešo stundu ilga sanāksme. Apaļu ozolkoka galdū apsēdēja reihā augstākie oficiēri. Zem diženā Fīrera portreta sēdēja pats diženais Fīrers, skumjūs un aizdomājies. Viņam neviens nepievērsa uzmanību. Tika apspriesti divi jautājumi: kāpēc zaudēta kauja Kurskas lokā un kā uzprasities pie Štirlics uz dzimšanas dienu.

— Maz tanku, — idēja Himlers.

— "Bet štābā ir daudz idiotu," — nodomāja visu zinošais Millers.

ASTONPADSMITĀIS PAVASARA MIRKLIS (fragmenti)

— Maz lidmašīnu...

Ģenerālis fon Švarckopfmans piecēlās, noklepojās, nošņaucās zaļā kabatas lakatā un nogārdza:

— Kungi! Kurskas lokā mēs zaudējam kauju ne jau tāpēc, ka bija maz tanku un lidmašīnu, bet krievu partizānu nekaunības dēļ. Vācu karaspēka komandierim Kurskas lokā ģenerāl-feldmaršalam fon Klūgem viņi palikuši, atvainojos, uz krēsla ezīti.

— Jā, jā kungi! Krievu ezīti! Kā rezultātā komandieris nokrita no krēsla un guva ievainojumu. Un bez vadības gudrās vadības vācu kareivji, — ģenerālis notrausa asaru, — nezināja kurp šaut.

Bormans zemiski nosmīnēja. Ezīti fon Klūgem iesmērēja pēc viņa pavēles. Joks izdevās.

— Tā, — teica Hitlers.

Iestājās klusums.

— "Kāpēc es esmu impotents?" — rūgti nodomāja fīrers.

Pēc dažām minūtēm gudrajam Gebelsam netišām doma ienāca prātā.

— Jāiznīcina partizāni, un mēs iekarosim Krieviju.

— Vai vienkāršāk nav iznīcināt ezīšus? — ierosināja Himlers.

— Tā, — teica Hitlers.

Un atkal visi aplkusa.

— "Nu kāpēc gan es esmu impotents," — cieta lielais fīrers.

— Jāizved visi ezīši no Krievijas, — dziļdomīgi noteica Ģērings.

— Un tad Krievijā tiks izjaukts bioloģiskais līdzsvars, — uztvēra Himlers, — un partizāni nomirs badā.

— Ģeniāli! — sajūsmīnājās podholīms Šelenbergs.

— Tā!

Hitlers piecēlās, apgāja apkārt galdam nostājās Bormanam aiz muguras un papliķēja pa viņa kailo pauri.

— Kungi! Nu kāpēc gan es esmu impotents? Kāpēc es nevis Gebelss, bet tieši es?

— Un fīrers devās pie Evas Braunas. Visi viņu pavadīja ar līdzjūtīgiem skatieniem.

Durvis aiz Hitlera aizvērās. Sarunas atjaunojās. Šelenbergs no azotes izvilka pudeli armēņu konjaka un salēja glāzītēs. Pietika visiem, bet to kas palika pāri, Šelenbergs salēja sev rīklē.

Durvis ar čīkstoņu atvērās un istabā iebrazās Štirlics. Visi tūlīt apsēdās. Viņš piegāja pie galda,

atņēma Gebelsam glāzīti un paziņoja:

— Par manu mīloto fīreru!

Ar neapmierinātām sejmā visi piecēlās. Aptaisītais Gebelss apvainoti saviebās, izvilka no kabatas blaški ar šņabi un iekoda tieši no kakliņa.

— Heil! — un Štirlics izgāja.

No šņabja Gebelss atraugājās un nodomāja: "Jaka garna gorilka"*

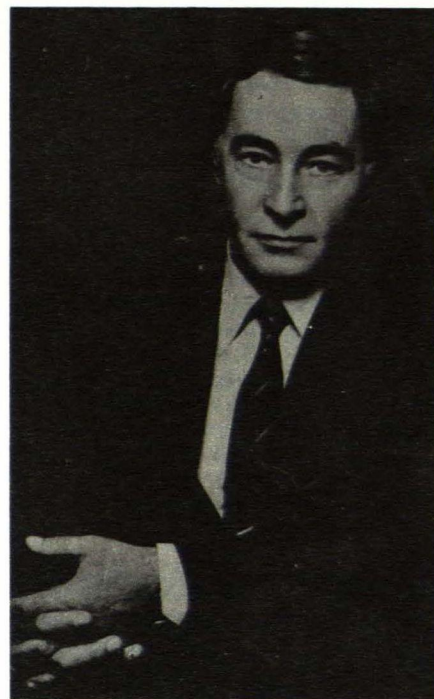
Durvis nemanāmi atvērās un telpā iebāzās Štirlics apmierinātā fizionomija.

— Jā, kungi, es, kad ienācu, aizmirsu apsvēcināties!

— Labdien, labdien, — teica pieklājīgais Millers.

Štirlics atkal aizvēra durvis un aizgāja. Noklausīšanos aiz durvīm, viņš uzskatīja par padomju izlūka necienīgu rīcību.

Himlers piecēlās, apgāja ap galdū un paskatījās uz durvīm. Pārliecinājies, ka Štirlics

aizgājis, viņš pārļaida acis saviem līdzgaitniekiem un samiedzies jautāja:

— Pie reizes, kungi, par Štirlicu: kā noklūt pie viņa uz dzimšanas dienu?

— Iesakū iet "na haļavu"**, — teica Gebelss, — tad arī dāvanu nevajadzēs pirkt.

Viņi vēl nedaudz patenkoja, Bormans palieļās ar savu jauno sekretāri. Runa aizgāja par sievietēm, tad pārmetās uz franču pornogrāfiju, bet pēc tam katram atradās savas darīšanas.

Štirlics piedzima janvārī, bet savu dzimšanas dienu viņš atzīmēja pirmajā maijā, lai demonstrētu savu solidaritāti ar starptautisko strādnieku klasi. Pagājušajā gadā viņš uzlūdza tikai Milleru, bet pēc Himlera nekrietnās iniciatīvas pie viņa mājās iegāzās visa reihā vīrsotne, kas uzskatīja par savu pienākumu apsveikt viņu svētkos, un katrs kā nīrgādāmiešs dāvināja gan Staļina portretu, gan kīrzas zābakus, gan Kārļa Marksa kopotos rakstus ķīniešu valodā,

bet Bormans pat pamanījās uzdāvināt savu veco sekretāri. To Štirlics piedot viņam nespēja. Sekretāri viņš tūlīt pagrūda Šelenbergam, kas par to Bormanam narzānā iebēra pūrgenu. Tikai vienīgi labais un inteligēntais Millers aizdeva Štirlicam 1917. gada franču pornogrāfijas kopojumu.

Tas vēl nebūtu nekas, ja oficiēri būtu piekodušies kā cūkas un piegānījuši visu Štirlics dzīvokli. Štirlicam nebija žēl sasisto kristāla lustru, servīzes, salauzto mēbeļu, bet tā bija principa lieta, — un tāpēc šoreiz Štirlics nevienu neielūdza. Viņš no visām pusēm apdomāja savu stāvokli un izlēma svīnēt dzimšanas dienu vasarnīcā ar dvēseļu ganu Šlāgu un viņa draudzes locekļiem, tā paslēpdamies no nelūgtiem viesiem.

Galds bija novietots burta "ш" veidā.

Apmierinātais Štirlics dāsni deva rīkojumus un, kaut arī neviens viņu neklausīja, juta sevi kā lielu priekšnieku. Autobuss ar sievietēm bija atbraucis tikai trīs stundas atpakaļ. Angļu aģents, nogrīmējies par sievieti un apsējies baltu priekšautu, pedantiski centās stūros nomaskēt mikrofonus. Viņa sirds gavilēja. Štirlics staigāja apkārt halātā, kas ļāva ieraudzīt viņa spalvainās krūtis. Galvā viņš bija uzmaucis sietiņu. Kāpēc — to Štirlics nezināja, bet tādu viņš bija redzējis Šelenbergam. Šodien Štirlics atkal bija pieņēmis vannu.

Atdevis godu, no kabīnes izlīda dvēseļu gans Šlāgs.

— Cik? — vaicāja Štirlics pametis ašu skatu uz autobusu.

— Divdesmit viena.

— Acīte, — nopriecājās Štirlics.

— Divdesmit pārbaudītas aģentes un viena jauniņa, — teica dvēseļu gans Šlāgs, sārtvaidzīgi pasmaidīdams.

Kad galds bija uzklāts, Štirlics un tēvs Šlāgs pārtrauca spēlēt pasūtāmo muļķi uz knīpjiem, un pacēla šampanieša glāzes. Pēkšņi sētā ierūcās motors. Štirlics palūkojās ārā. No piebraukušā bruņutransportiera tieši tobrīd lida ārā Bormans. Vasarnīcu bija aplenkusi esesieši. Esesieši sēdēja visos kokos, krūmos, uz jumta un citās interesantās vietās. Praktiskais Šelenbergs grībēja pārsteigt Štirlicu nesagatavotu un jau nedēļu iepriekš bija licis aplenkt māju. No bruņutransportiera izlīda Himlers un Gebelss. Štirlics sulīgi nospļāvās uz tikko izmazgātās grīdas. Himlers, jau labi iesīlis (pa ceļam viņi bija iebraukuši sieviešu koncentrācijas nometnē un komendants pacienāja viņus ar uzlējumu), centās pārdiecināt Gebelsu, ka Štirlicam būs trīs reizes patīkamāk, ja bruņutransportieris iebrauks tieši mājā.

Štirlics prata savaldīt savas jūtas.

— Maitas!!!

Viņš paķēra šampanieša pudeli un ielaida šervantā. Pašķīda lauskas.

— Es arī nemilu šampanieti, — teica Millers pienākdams.

Oficiēri jautri piesēdās pie galdā, apkampjot dvēleļu gana Šlāga draudzes locekles, Bormans pasniedzās pēc zoss ar āboliem un apgāza kvasa karafi.

Millers dāvāja Štirlicam sarkanu rožu pušķi.

— Iesakū, — ierēcās Gebelss, — iedzert par patieso reihā patriotu, SS štandartfīreru fon Štirlicu.

— Heil, Štirlic! — uzgavilēja viesi.
Drūmais Štirlics vienu pēc otra rīja pelmeņus no lielās sudraba bļodas.

Šellenbergs piepacēlās, lai pastieptos pēc tortes gabala, Bormans palika viņam lielu knopku. Šellenbergs uzlēca līdz griestiem un piezemējās uz galda, uzgāzdams Himleram trīslitru burku ar majonēzi.

Millers lēja Štirlicam kārtējo konjaka mēriņu.

Piekodies, Himlera adjutants piestreiņpuļoja pie Štirlica un mēģināja apsveikt viņu dzimšanas dienā.

Millers, kam bija iepatikusies blakus sēdošā blondīne, paskatījās pulkstenī un teica:

— Manuprāt, mums laiks doties gulēt.

Himlers piecēlās un ar rādītājpirkstu centās trāpīt Štirlicam sejā:

— Tomēr, Štirlic, tu esi liels cūka. Gribēji no mums noslēpties...

— Atvainojieties! — satraucās adjutants un iekrāmēja Himleram plauku.

— Atvainojiet mani, Štirlic, — teica Himlers.

Piedzēries Bormans apgāja galdu un centās iepazīties ar visām sievietēm pēc kārtas. No viņa nāca šņabja un ķiploku smaka, un sievietes ar riebumu viņu atgrūda. Par sievieti pārgērbies angļu aģents no Bormana paslēpās pagaldē.

Bormans uzsāka dziesmu "No pat Maskavas līdz britu jūrām".

No galdapakšas izlīda angļu aģents, un lišus devās pakal Geringam uz tualeti.

Štirlica tualete bija izlikta ar dienvidslāvu flīzēm. Blakus baseinam atradās gaiši zils pods. Štirlics piesēda, atspieda vaigu pret dūri un aizdomājās, skatīdamies uz Levitāna gleznu "Krievu rudens" reprodukciju. Štirlics atcerējās dzimto sādžu, siena gubu un meiteni ar dzimumzīmīti uz kreisās krūts. "Velns parāvis," — nodomāja Štirlics, — "apkārt vieni židi!" Un šai vietā viņam galvā ienāca doma — apsveikt Centru ar savu dzimšanas dienu. Štirlics centās atcerēties, kur viņš pagājušo reizi iegrūdis rāciju. Ne zem izlietnes, ne nolejamajā traukā viņš to nevarēja atrast. Toties pašā podā viņš atklāja kaut ko līdzīgu. Katrā gadījumā šis kaut kas bija ar kvalitātes zīmi.

"Felīksam no Justasa. Pilnīgi slepeni," — raidīja Štirlics atklātā tekstā, — "apsveicu ar savu dzimšanas dienu. Vēlu laimi darbā un privātajā dzīvē. Justass."

Centrs neatbildēja.

"Aizmīguši viņi tur?" — nodomāja Štirlics un atkārtēja ziņojumu.

Acīmredzot, ka cetrš jau atzīmē viņa dzimšanas dienu — piemāvies un gul. Štirlics noskuma, ka tie ir piekodušies bez viņa. Viņš izslēdza rāciju.

Angļu aģents aiz durvīm apmainīja kaseti. Neapmierinātais Štirlics ar kāju atspēra durvis.

Zālē jau visi gulēja un tikai Štirlics sēdēja stūrī un dzimšanas dienas tortes sveču gaismā lasīja Jesēniņu:

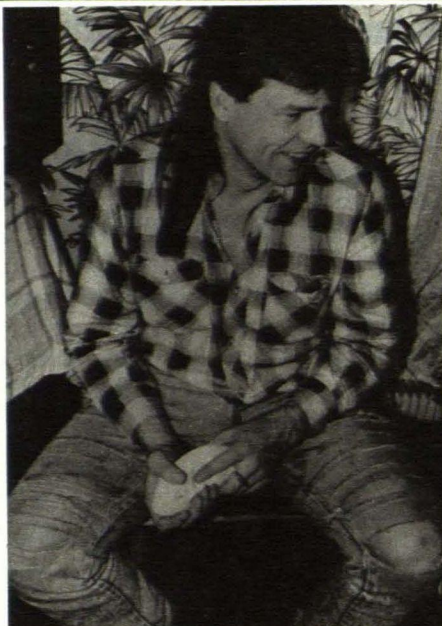
"Ljubļu grozu v načale maja..."

....Pašlaik Štirlics gul, bet tieši pēc divdesmit minūtēm viņš pamodīsies un turpinās savu grūto, bet Dzimtenei tik ļoti vajadzīgo darbu.

Tulkojis **VILIS VILHELMS**

★ — kāds stiprs dzēriens! (ukraiņu val.)

★★ — iet pie Štirlica ar kājām (krievu val.)

VIŅAM TIKA...

Atskanēja fanfaras, un frakās gērbtas jauniešu un jaunekļu ienāca Lielajā aulā. Zālē sēdošie docenti un profesori piecēlās kājās un ar vētraiņiem aplausiem sveica šo svētku vainiņnieku—Studentiskāko studentu Nr. 2 Māri Olti. Pēc slavinošām runām un dziesmām viņam tika pasniegts ceļojošais kauss—Ķīnas vāze, kas pirms tam atradās Mazajā aulā. Tie, komats, kas nokavēja ceremoniju, varēja vērot tikai šampanieša paltis uz Lielā aula parketa grīdas...

Bet tā tas nemaz nenotika! April, april!

Ceļojošā vāze vēl arvien atrodas pie studentiskākā atudenta Nr. 1 Alda Apsīša, kas, pateicoties alfabētiskai sakrītībai, to ieguva pirmais no trim likumīgajiem vāzes īpašniekiem un nekādi nespēj no tās tikt vaļā.

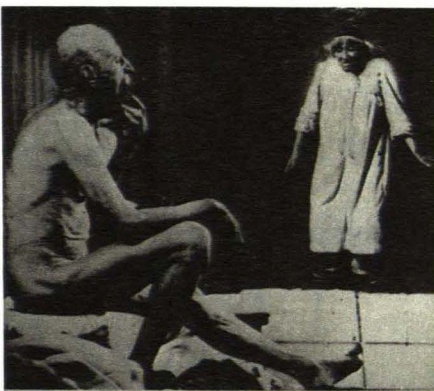
✦ Aldis Apsītis vēl nav paspējis pārgērbties frakā.

DZINTARA LIEPIŅA FOTO

SMALKO APRINDU HRONIKA ★

20. martā LU rektors Juris Zaķis bija ielūdzis dažus studentus uz nelielām pusdienām Aspazijas bulvārī 5. Pie pusdienu galda apsprieda Universitātes iekšējās dzīves jautājumus. Pusdienu galdā bija: gaļas salāti, siera salāti, karbonāde, galerts, desa, pīrādziņi, sālsstandziņas... kafija un kūkas. Pusdienu dalībnieki, paceļot šampanieša glāzes, uzsauca tostu par trešo revolūciju, kas jāveic studentiem. Tā tas notika patiešām.

Indra un Lāsma ir dzimušas 1. aprīlī. Vēlāk Lāsma apprecēja LU Studentu arodkomitejas priekšsēdētāju Jāni Stoni, bet Indra — Studentu iniciatīvas fonda priekšsēdi Ilmāru Ziedoni. Dažiem veicas! Tāpēc neaizmirstiet apsveikt visus savus priekšniekus 1. aprīlī.

Paklīda baumas, ka iemītnieki no LU galvenās ēkas Raiņa bulvārī 19 drīz tiks evakuēti sakarā ar kapitālā remonta uzsākšanu. LU vēstures muzejs nav pārvietojamā mehānizētā kolonna. Prorektors Jānis Niedrītis ir ļoti iejūtīgs—LU muzejs turpmāk būs apmeklējams Dabas muzeja mamutu zālē.

Ekoloģiskā centrā grīdu turpmāk paredzēts mazgāt ar saldējumu, sevišķu jubileju reizēs un īpaši ar šķirni "Saltums". Par apkopēju pieņemts Susurs.

Pēc kārtējām svinēšanas reizēm Lielās Mājas labajā spārnā no arodkomitejas pazuduši trīs šampanieši un viens telefons. Priekšsēdētāja Jāņa Stopa komentārs: "Secinu, ka telefoni kūst šampanieša iedarbībā. Labi, ka neuzlēja šampanieti uz kompjūtera".

Šo materiālu arodkomiteja aizliedza drukāt!

Ziņas no parlamenta Smalkajām aprindām. Deputāti regulāri nemaksā par "Universitātes Avīzi", kura nolikta pārdošanai (!) parlamenta ēkā. Otra versija—kāds regulāri deputātu maksāto naudu zog.

Pēdējā laikā Universitātē bija panesušās baumas un ienākusies informācija, ka...

(Ak, atvainojiet!)

Ziņas no Fizmatu smalkajām aprindām.

Tuvojas nacionālo svētku dienas — Fizmatdienas. Pēc viņu lūguma sniedzam ziņu ar praktisku noderīgumu: "Kā fizmatiem darīt patikami?" (papildjautājumi: "Kā vīrietim darīt patikami?", "Kā sievietei darīt patikami?") Fizmatam: "Pasakiet, ka Ivars Godmanis ir fizmats."

Students Jānis Bērziņš teica: "Tas nav nopietni!"

Rindu galā dežurēja *K.I.Lūcija*

Vilis Vilhelms

★ Atsauce uz "Dienu" nav obligāta, jo "UA" ir pašai savas smalkās aprindas.

SERVISS DAŽĀDI

PĒRK / PĀRDOD

LU students pērk vai nomā IBM PC/XT/AT pilnā komplektā.
Zvanīt: 992871 Ingus

Pārdodu rubļos vai valūtā videoaparāturu
Panasonic 20, Panasonic 70 stereo un
JVC 370 stereo. Zvanīt
220806 vai 616545

Pārdodu 1990. gada pasaules
šaujamoču katalogu un galda
skaitļotāju "Elektronika MK-52
kopā ar BRP-3. Interesēties UA
redakcijā (Rīga, Raiņa bulv. 19,
121. telpa, 3 stāvs, tel. 222966)
16⁰⁰-17⁰⁰ ANSIS

Cien.
jaunā kundze!
*Ja Tev ir 10-12 mēn.
bērns, kam nav ar ko
spēlēties un arī Tev
gribas reizēm aiziet kaut
kur bez viņa, piezvani
pa tel. 278291.
Eduarda
mamma*

Uzmanību! Konkurss!

Jaunieši un jaunietes ar
priekšzināšanām dejošanā!
Darbs izklaidējošās
programmās Latvijā un
aiz tās robežām.
Zvanīt līdz 14. aprīlim
no 21⁰⁰ - 22⁰⁰ 588370

LASIET
"UNIVERSITĀTES AVĪZI"!
TĀ IR LABĀKĀ AVĪZE
PASAULĒ!
LRLU Žurnālistu Savienība.

Dzīve ir viena Tev un man –
Vienā takši mūsu sirds.
Mēs pārtiekam viens no otra
Ar mīlestības pinekļiem.
*Lai studentiskais
kopdzīves ceļš Jums,
Jāni un Anita,
ir mūžam rozēm kaisīts!*
Mīlošie kursabiedri Žī.

PILSĒTAS ŽURNĀLS

PIŠETA

MĒS ZINĀM, KO JŪS GRĪBAT ZINĀT

LŪDZU, IZLASIET

Pirms Jūs sākat aizpildīt, lūdzu, izlasiet VISU!
Sludinājumus var iesniegt visi!
Blakus norādīti iespējamie burtu lielumi,
maksimālais vietu skaits rindā, kā arī vienas
rindas cena pirmajā publicēšanas reizē un
atkārtojot.
Ja Jūsu sludinājums mūsu vainas dēļ ir leikts
nepareizi, zvaniet mums un nākošajā avīzē tas
 tiks izlabots (bez maksas, protams).
UARSN starpniecība — Jūs varat palikt anonīms
un atbildes uz sludinājumu saņemt redakcijā.
Ja atkārtο trīs un vairāk reizes, rāmīs — par brīvu,
(ovāls — 0.95).
Tāpat iespējams ievietot Jūsu emblēmas,
zīmējumus firmas zīmes u. tml. (melnbaltā 2.90
rbļ/cm².
Iespējamas arī citas speciālas vienošanās.
Visiem sludinājumiem ir jābūt apmaksātiem
iepriekš.
Iepazīšanās sludinājumi par 10% lētāki!
Pastāvīgiem klientiem atlaides.
Nāciet uz redakciju POTCP 16.00-17.00 **Raiņa
bulv 19. 3. stāvs, 121. telpa. Tel 222944**
Par sludinājumu publicētās informācijas
pareizību, gramatiskajām, stila u.c. kļūdām
pilnībā atbild tikai reklamās devējs.

ŠRIFTU varianti	Viena rinda maksā pirmo / katru / nākošo
sw 6 normal	0.90/0.80
1 rindā- max 34 vietas	
sw 8 normal	1.35/1.20
1 rindā- max 26 vietas	
sw 10 italic	1.80/1.60
1 rindā- max 21 vieta	
sw 10 bold	1.90/1.70
1 rindā- max 20 vietas	
sw 14 bold	2.70/2.40
1 rindā- max 14 vietas	
sw 24b	3.60/3.20
1 rindā- max 9 vietas	
EXTRA	
Rāmīs ☐	0.90
Ovāls ☐	2.35
Jūsu zīmējumi	2.90/2.70 /cm ²

SLUDINĀJUMA TEKSTS LŪDZU DRUKĀTIEM BURTĒM (ievērojot vietu skaitu rindā)

Šī informācija domāta tikai un vienīgi UARSN lietošanai.

VĀRDŠ, UZVĀRDŠ _____	FAKULTĀTE _____
ADRESE _____	STUD. GADS _____
	GRUPA _____
TELEFONS _____	DATUMS _____

Paraksts _____

ŠRIFTS _____ RINDU _____ SKAITS _____ ATKĀRTOJUMU _____ SKAITS _____	RĀMIS JĀ ☐ NĒ ☐ OVĀLS JĀ ☐ NĒ ☐ STARPNICĪBA JĀ ☐ NĒ ☐
--	---

Redakcijas viedoklis ne vienmēr sakrīt ar Universitātes vadības, rakstu autoru un viņu draugu viedokli.

"UNIVERSITĀTES AVĪZE" iespiesta firmā "RONDO" Lejupes ielā 5.
Salikts ar datoru "MACINTOSH SE", noformēja Mārtiņš & Mārtiņš.
Redakcijas adrese: 226098 Rīgā, Raiņa bulvārī 19, 121. telpa,
tālrunis 222944
Redaktore Ilze Brinkmaņa.